БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 221 (18.399). • Якшанба, 1982 йил 26 сентябрь • Баҳоси 3 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ БОКУДА БЎЛИШИ

СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИНИ БОРИБ КЎРДИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги кунида, Озарбайжон ССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида Бокудаги СССР халқлари дўстлиги саройи очилган эди. Бу сарой Ленин васият қилиб қолдирган пролетар интернационализми ғояларини, шу ғоялар Советлар мамлакатидаги барча миллат ва элатларнинг мустаҳкам бирлигида рўёбга чиққанлигини ўрганувчи ва пропаганда қилувчи ижтимоий-сиёсий ва маданий марказ бўлиб қолди.

24 сентябрь кечқурун саройни ўртоқ Л. И. Брежнев бориб кўрди. У экспозиция билан қизиқиб танишди. Экспозицияга қўйилган ҳужжатлар, фотосуратлар, китоблар ҳамда бошқа факт ва материаллар Россия билан Озарбайжоннинг қадимий кўп томонлама алоқаларининг, рус ва озарбайжон халқлари дўстлигининг тарихий илдизларини, уларнинг Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар билан биргаликда социализм ва коммунизм қурилишидаги иштирокини яққол тасвирлайди.

Бокудаги яширин «Нина» босмахонасида босилган Ленин «Искра»сининг фотонусхалари, «Бакинский рабочий» ва «Гуммет» газеталарининг дастлабки сонлари, интернационалчилар — 26 Боку комиссарларининг ҳаёти ва кураши тўғрисидаги ҳужжатлар бу ерга қўйилган.

Экспозициянинг махсус бўлими Улуғ Ватан урушига бағишланган. Шу кураш алангасида Совет Иттифоқи халқларининг бирлиги янада кўпроқ метинлашганлиги унда тасвирланган. Ўртоқ Брежнев ўша даҳшатли йиллардан шоҳидлик берувчи ҳужжатларни кўздан кечиради: ўтган уруш унинг учун тарихгина эмас, чунки у шу урушнинг биринчи кунидан сўнгги кунигача оловли йўллардан ўтган. Уруш ҳақидаги хотира ҳозирги куннинг совет кишилари учун, ер юзидаги бутун инсоният учун тинч ҳаётни сақлаб қолиш тўғрисидаги доимий ғоят қийин ишларни ҳам кўп жиҳатдан белгилаб бермоқда.

Иттифоқдош республикалар галереяси ўн беш республикадан ҳар бирининг иқтисодий, илмий-техникавий, маданий-социал ривожланишига бағишланган. Унинг СССР ташкил этилганлиги 60 йиллиги тўғрисидаги экспонатлари Озарбайжоннинг қардош иттифоқдош республикалар билан кўп томонлама алоқаларини тасвирлайди. Чунончи, Озарбайжоннинг 45 шаҳри ва райони Ватанимиздаги бошқа 68 та шаҳар ва район билан мусобақалашмоқда. Республика корхоналарининг меҳнатчилари бутун мамлакатдаги 656 та меҳнат коллективи билан мустаҳкам амалий алоқа боғлаб турибди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1970 ва 1978 йилларда Озарбайжонда бўлганлиги ҳақида кўпдан-кўп фотосуратлар ҳикоя қилади.

Л. И. Брежнев экспозицияни кўздан кечирганидан кейин ҳурматли меҳмонлар китобига қуйидагиларни ёзиб қўйди:

«Озарбайжон бой интернационал анъаналари билан шуҳрат қозонган. Бу анъаналар шу кунларда ҳам кўпайтирилиб, ривожлантирилаётганлигини қайд этиш ёқимлидир. Озарбайжоннинг меҳнатдаги муваффақиятлари, унинг мамлакатимиздаги коммунистик қурилиш ишига қўшаётган актив ҳиссаси — республикада халқлар дўстлиги ленинча байроғи остида маҳкам жипслашган барча миллат меҳнаткашлари биргаликдаги ишининг самарасидир.

Мана шуларнинг ҳаммаси кўркам СССР халқлари дўстлиги саройининг экспозицияларида яққол акс эттирилган.

Сарой коллективига социалистик Ватанимиздаги барча миллат ва элатлар дўстлиги ҳамда қардошлиги ғояларини пропаганда қилиш соҳасида самарали ишлар қилишини тилайман».

Экспозицияни кўздан кечириш пайтида Озарбайжон Фанлар академиясининг президенти Г. Б. Абдуллаев ва академик П. А. Азизбекова Леонид Ильич Брежневни табрикладилар.

Ўртоқ Брежнев С. М. Киров ҳайкалини бориб кўрди.

Г. А. Алиев, К. А. Халилов, Г. Н. Сеидов, А. М. Александров, Л. М. Замятин, М. Е. Могилевец, бошқа ўртоқлар Л. И. Брежнев билан бирга бўлдилар.

(ТАСС).

ЧУҚУР ҲУРМАТ БЕЛГИСИ

◆ В. И. ЛЕНИН ҲАЙКАЛИ ПОЙИГА ГУЛЛАР ҚЎЙИЛДИ
◆ 26 БОКУ КОМИССАРИ МЕМОРИАЛИ ВА XI ҚИЗИЛ АРМИЯ МОНУМЕНТИ БОРИБ КЎРИЛДИ

БОКУ, 25 сентябрь. (ТАСС). Озарбайжон халқи ўз ҳаётидаги тарихий воқеани — республикада Советлар ҳокимияти ўрнатилганлигини улуғ Ленин номи билан боғлаб келмоқда. У ленинча миллий сиёсатни Озарбайжон ССР барча муваффақиятларининг гарови деб билмоқда. Бокуликлар Коммунистик партия асосчиси ва дунёда биринчи Совет давлати раҳбарининг хотирасини пойтахт марказида, Владимир Ильич Ленин номли майдондаги улуғвор монументда абадийлаштирдилар.

Бугун КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Майдонда фахрий қоровул саф тортиб турди. СССР ва Озарбайжон ССР давлат гимнлари ижро этилди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. А. Халилов, республика Министрлар Советининг Раиси Г. Н. Сеидов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари халқ иши учун — Озарбайжонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун қаҳрамонларча ҳалок бўлган 26 Боку комиссари мемориалини ҳам бориб кўрдилар. Улар Закавказьеда революцион ҳаракат курашчиларининг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсга олдилар.

Леонид Ильич мемориалнинг мангу олови ёнига гулчамбар қўйди. Гулчамбарнинг қизил лентасига: «Коммунизм учун шонли курашчилар — 26 Боку комиссарларига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневдан» — сўзлари ёзилган эди.

Гулчамбарни қўйиш чоғида ҳарбий ҳурмат-эҳтиром бажо келтирилди.

Ўртоқ Брежневни партия ветеранлари табрикладилар. Леонид Ильич уларга сиҳат-саломатлик тилади.

Қаҳрамонона XI Қизил Армияга яқинда ёдгорлик ўрнатилган майдон байрамона ва тантанавор тус олган. Ана шу Қизил Армия В. И. Лениннинг кўрсатмасига биноан унутилмас 1920 йилда шу диёрда Советлар ҳокимияти абадий қарор топмоғи учун Озарбайжоннинг исён кўтарган оммасига ёрдамга келган эди.

XI армиянинг бу ерга йиғилган ветеранлари, Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари Л. И. Брежнев ва Г. А. Алиев ўртоқларни қизғин қарсаклар билан самимий қўл бериб кутиб олдилар.

— Азиз Леонид Ильич! — деди Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Ф. Везиров. — Граждандар уруши ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари номидан Сизни самимий табриклашга ва тинчлик рамзи сифатида Ер юзида тинчликни сақлаб қолиш йўлида олиб бораётган тинимсиз кураш учун шахсан Сизга ва Коммунистик партияга миннатдорчилик белгиси сифатида ушбу шамширни тақдим этишга ижозат бергайсиз.

Леонид Ильич Бокунинг меҳнаткаш халқи XI армия жангчиларини шодиёна табриклаб кутиб олган жойда ўрнатилган монументни кўздан кечирди. Қўлида ҳилпираб турган байроқни кўтариб олган рус жангчисининг бронза ҳайкали қизил гранит супада қад кўтарган. Унинг ёнида қўлига қурол олган Озарбайжон ишчиси ва деҳқони турибди. Бу — революцион армия билан қўзғолон кўтарган халқ бирлигининг рамзидир. Халқларимиз бузилмас ленинча дўстлигининг тимсоли бўлган шу монументда Озарбайжон халқи қардошларча интернационал ёрдам учун улуғ рус халқига ўзининг меҳр-муҳаббати, ҳурмати ва миннатдорчилигини ифода этган.

Шаҳарнинг ҳамма жойида Боку аҳолиси Леонид Ильич Брежневни самимий табриклаб турди.

МЕҲНАТКАШЛАР БИЛАН САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

БОКУ, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбирлари А. Беликов, Е. Иванов). Бугун Леонид Ильич Брежнев «Шельф-2» установкасида бўлди. Денгиз нефтчилари Л. И. Брежнев ва Г. А. Алиев ўртоқларни самимий кутиб олдилар.

Каспий Озарбайжонда қазиб чиқарилаётган нефтнинг учдан икки қисмини ва газнинг 90 процентдан кўпроғини бермоқда. Хозир очиқ денгизда ҳар хил типдаги сузувчи пармалаш установкаларининг бутун бир флотилияси ишлаб турибди. Чуқур сувларда қудуқлар қазиш учун мўлжалланган «Шельф» кўчма пармалаш установкаси Ватан фани ва техникасининг муҳим ютуғидир.

«Каспморнефтегаз п р о м» Бутуниттифоқ саноат бирлашмасининг раҳбари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. А. Аббосов «Шельф» 58 метрли минораси бўлган улкан иншоот эканлигини айтди. У кўпдан-кўп пармалаш ва насос ускуналари, кўтарма механизмлари, аниқ приборлари ва бошқа мураккаб техникаси бўлган бутун бир корхонадир. Уни бунёд этишда мамлакатдаги 20 та илмий-тадқиқот институти, Астрахань кемасозлик бирлашмаси. Свердловск машинасозлари, бошқа корхоналар иштирок этдилар.

«Шельф-2» Ватанимиздаги иккинчи кўчма платформа. Бу платформа денгиз сувининг чуқурлиги икки юз метргача бўлган жойларда олти минг метргача чуқурликдаги қудуқларни пармалаш учун мўлжалланган. Сузувчи бошқа пармалаш установкаларидан фарқли ўлароқ бу установка денгиз тубига таянмай, сувга туширилиб, понтонлар ва лангарлар ёрдамида сув юзида туради. Ер бағри разведкачиларининг энг сермеҳнат ишини — барча тушириш-кўтариш операцияларини автоматлар бошқаради.

Леонид Ильич пармалаш установкаси коллективига СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришда муваффақиятлар тилади.

ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТАЛЛИН, 24 сентябрь. (ТАСС). Бугун Эстония ССР Министрлар Советида И. Ганди республика раҳбарлари билан учрашди. Эстония Совет ҳокимияти йиллари мобайнида иқтисодий, социал ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятлар тўғрисида меҳмонга сўзлаб берилди.

И. Ганди қайд этдики, ҳинд халқи Совет Иттифоқининг ютуқларидан астойдил қувонади, В. И. Ленин бошчилигидаги Октябрь революциясининг ғалабаси ҳинд халқи учун мустақиллик ва тараққиёт йўлидаги курашнинг илҳомбахш намунаси бўлган эди. СССР билан дўстлик куч манбаи бўлиб келди ва ҳамон шундай бўлиб қолмоқда, деди у.

Меҳмон Таллинни фашист босқинчиларидан озод қилган ҳалоскорлар ёдгорлигига гулчамбар қўйди.

• • •

Шу куни И. Ганди Киевга келди.

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРДА

КИЕВ, 25 сентябрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий Ҳиндистон Бош министри И. Ганди билан учрашди.

Дўстона суҳбат чоғида В. В. Шчербицкий СССРнинг бошқа республикалари сингари Украинада ҳам Совет — Ҳиндистон дўстлиги илдиз отган анъана бўлиб қолди, деди. Совет кишилари шу кунларда Москвада Л. И. Брежнев ва бошқа совет раҳбарларининг И. Ганди билан олиб борган музокаралари якунларини батамом маъқулламоқдалар, деди у. Республиканинг Совет ҳокимияти йилларида экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда эришган ютуқлари тўғрисида, Украина ССРнинг Совет — Ҳиндистон ҳамкорлиги турли соҳаларидаги иштироки ҳақида меҳмонга гапириб берилди.

И. Ганди ўз мамлакатининг экономикасини ривожлантириш учун СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳамкорликнинг аҳамиятига юксак баҳо берди. Биз, деди у, кўрсатилаётган ёрдам учун Совет Иттифоқидан миннатдормиз, шу ёрдам тўғрисида Л. И. Брежнев шахсан ғамхўрлик қилаётганлигини ғоятда қадрлаймиз. Халқларимизнинг дўстлиги, дунёда барқарорликнинг муҳим омилидир, деб таъкидлади Бош министр.

ВСР ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь бошчилигидаги ВСР партия-давлат делегацияси шу йил октябрь ойининг биринчи ярмида расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келади.

БМТ Бош Ассамблеясининг сессиясига

БМТ Бош Ассамблеясининг XXXVII сессиясида СССР делегациясига бошчилик қилаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 24 сентябрь куни Москвадан Нью-Йоркка жўнаб кетди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

Ташаббус кенг қанот ёзмоқда

Қорақалпоғистоннинг меҳнат коллективлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига 18 декабрь куни коммунистик шанбалик ўтказишга қарор қилган москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Ўрта Осиё темир йўли Қорақалпоғистон бўлимининг «Қўнғирот» локомотив депоси меҳнатчилари коммунистик шанбалик ҳисобига пландан ташқари юк ортилган салкам йигирмата эстафета поездини манзилга элтишга аҳд қилдилар. Қорақалпоғистон йўл-қурилиш трестининг коллективи 18 декабрда 25 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, ўн минг сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Нукусдаги 16-авторемонт заводининг ишчилари шанбаликда йил бошидан буён тежаб қолинган материаллар ва электр энергия ҳисобига меҳнат қиладилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида 1983—1985 йилларда республикада картошка етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни қайд этадиларки, республика колхоз ва совхозлари партия ташкилотларининг, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлигида республикада картошка етиштиришни кўпайтириш тўғрисида илгари қабул қилинган қарорларни амалда рўёбга чиқариш борасида кўпгина ишлар қилдилар.

1982 йилда картошка экиладиган майдонлар барча категорияларда 1980 йилдагига нисбатан 1,4 баравар кенгайиб, 33 минг гектарга етди.

1981—1982 йилларда Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигида 10 та ихтисослаштирилган картошкакорлик совхози ва мавжуд совхозларда 5 та бўлим, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг мавжуд колхозларида картошка етиштирувчи 5 та ихтисослаштирилган бўлим, шунингдек кўпгина пахтачилик хўжаликларида ихтисослаштирилган картошкакорлик звенолари ва бригадалари тузилди.

1981 йилда картошканинг ялпи ҳосили 326 минг тоннага етди ёки бир йил ичида 36 процент кўпайди. Картошка харид қилиш 1980 йилдаги 137 минг тоннадан 1981 йилда 190 минг тоннага етди. 1982 йил сентябрь ойининг ўрталарига келиб, 142,4 минг тонна (планнинг 103 проценти миқдорида) картошка тайёрланди, 1981 йил нинг шу даврида 128,8 минг тонна картошка тайёрланган эди.

Шу давр ичида уруғлик картошкани колхозлар ва совхозларнинг ўзида етиштириш ҳисобига тайёрлаш кўпайди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети эришилган натижалар КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига ва Озиқ-овқат программасини амалга ошириш вазифаларига жавоб бермайди, деб ҳисоблайдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика колхозлари ва давлат хўжаликларида картошка майдонини кенгайтириш ҳамда уни етиштиришни кўпайтириш тўғрисида 1981 йил сентябрида қабул қилган қарори бир қанча областларда қониқарсиз бажарилмоқда.

Навли уруғлик картошка тайёрлаш, картошка омборлари қуриш, картошка экиш учун янги ерларни комплекс ўзлаштириш топшириқлари тўлиқ бажарилгани йўқ. Ҳали кўпинча бошқа республикалардан ташиб келтирилган ва районлаштирилмаган картошка навлари экилмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

Матбуот маркази

ПЕШҚАДАМЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

Республикамиз меҳнаткашлари учинчи миллион тонна ҳисобига пахта топширишни қизитиб юбордилар. 24 сентябрда тайёрлов пунктларига 164.337 тонна хом ашё топширилди. Мавсум бошидан бери 2.047.545 минг тонна пахта тайёрланди. Шунинг 668.254 тоннаси бункерлардан бўшатилди.

Тошкент, Хоразм, Бухоро, Сирдарё ва Жиззах областлари хўжаликларида пахта йиғим-терими юксак суръатларда амалга оширилмоқда.

ПАХТА — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 25 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Хоразм	2,47	50,23	2,33	25,14
Бухоро	2,25	49,92	1,12	8,13
Тошкент	6,00	46,82	5,52	42,75
ҚҚАССР	2,95	40,14	2,47	20,66
Сурхондарё	2,57	39,29	1,77	22,16
Навоий	2,42	36,03	1,75	11,11
Наманган	2,21	32,26	1,87	12,07
Андижон	2,32	30,32	1,23	3,61
Фарғона	2,10	30,02	0,77	6,27
Қашқадарё	2,05	29,12	1,46	11,83
Самарқанд	2,14	28,40	1,45	12,18
Сирдарё	4,16	21,72	5,18	22,81
Жиззах	3,55	21,36	4,09	20,92
Республика бўйича:	2,79	34,76	2,40	17,05
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Навоий	2,33	41,10	—	—
Наманган	1,38	39,68	—	—
Сурхондарё	3,25	38,81	2,93	22,72
Бухоро	1,37	22,80	—	—
Қашқадарё	2,24	19,55	1,01	2,27
Республика бўйича:	2,78	32,15	2,04	14,01

ХОРАЗМ

Ҳазорасп районидаги К. Маркс номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Матёқуб Матназаров бошлиқ бригадаси йиллик планини адо этди. Эл хирмонига 520 тонна сифатли хом ашё топширилди, ҳосилдорлик 45 центнерни ташкил этди. Бригада коллективи мавсум охиригача ҳар гектар ердан яна 20 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилди.

24 сентябрда область далаларида 1279 «зангори кема» ишлатилди. Ҳар бир машина билан ўртача 4,5 тоннадан пахта терилди. Хонқа район дала гвардиячилари айниқса унумли ишладилар. Бу ерда ҳар бир машина билан ўртача 5,6 тоннадан пахта терилди.

ТОШКЕНТ

Чиноз районидаги Навоий номли колхознинг Ўринбой Акромов бошлиқ бригадаси 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36,5 центнердан ҳосил кўтариб, ғалаба рапорти берди. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти машиналарда терилди, 80 проценти эса биринчи сортларга топширилди. Бригада меҳнаткашлари 7 ноябргача ҳосилдорликни 60 центнерга етказишга ваъда бердилар.

ҚҚАССР

Автоном республикада шу кунгача 57 бригада йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. 24 сентябрда Амударё районидаги Крупская номли колхоздан Қозоқ Камолов бошлиқ бригада топширик ҳисобига сўнгги тонналарни тайёрлов пунктига жўнатди. 135 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 43 центнердан ҳосил кўтарилди. Илғор коллектив яна 27 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, ҳосилдорликни 70 центнерга етказишга қарор қилди.

СУРХОНДАРЁ

Область пахтакорлари шу кунгача тайёрлов пунктларига 200 минг тонна, шу жумладан қарийб 90 минг тонна ингичка толали пахта топширдилар. 25 сентябрь кунигача бир хўжалик, икки бўлим ва 78 бригада йиллик планни адо этганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Ҳар бир машина ҳисобига 4,5 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлган Термиз райони механизаторлари энг юқори кўрсаткичга эришдилар.

Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоздан Холмўмин ва Чори Сафаровлардан иборат оилавий экипаж 400 тонадан ошириб пахта терди. Уларнинг мавсум мажбурияти 700 тоннадир.

НАМАНГАН

Ҳозирги кунларда область далаларида 200 дан ортиқ терим-транспорт отрядлари ишлаб турибди. 24 сентябрь куни пахта йиғим-теримида мингдан ортиқ «зангори кема» жавлон урди. Ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 3,6 тоннадан пахта терилди. Учқўрғон райони механизаторлари алоҳида ибрат кўрсатдилар. Бу ерда ҳар бир агрегат бункеридан бўшатилган пахта 4,5 тоннани ташкил этди.

АНДИЖОН

Бўз районидаги Тельман номли колхозда «дала—бункер — тележка — тайёрлов пункти» технологик занжири аниқ ҳаракат қилмоқда. Хўжаликдаги мавжуд 16 «зангори кема» ва 20 тележкадан юқори унум билан фойдаланилмоқда. 24 сентябрь куни колхоз заршунослари йиллик планнинг 11 проценти миқдорида пахта топшириб, областда энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Давронбек Нурматов, Маҳмуд Сайдалиев, Хабибулла Абдувалиев сингари механизаторлар 10—12 тоннадан пахта териб, алоҳида ибрат кўрсатдилар.

ФАРҒОНА

Ўтган куни область далаларида 532 агрегат ишлади. Улар ёрдамида бир кунда 2592 тонна хом ашё терилди. Ҳар бир машинанинг ўртача иш унуми 4,9 тоннани ташкил этди.

Бувайда районидаги «Ленинобод» колхозидан Холмирза Мираббиев бошлиқ бригада йиллик планни адо этди. Ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил кўтарилди. Заршунослар 45 центнерлик марра сари интилмоқдалар.

НАВОИЙ

Навоий районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан Зариф Бўриев бошлиқ бригада 6 иш кунида маррага етиб келди. Янги ўзлаштирилган 54 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 22 центнердан хом ашё тайёрланди. Бригада коллективи СССР Конституцияси кунигача ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга қарор қилди.

САМАРҚАНД

Каттақўрғон районидаги Крупская номли колхознинг Жўра Бобоев бошлиқ бригадаси дастлабки маррани эгаллади. 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан ҳосил кўтарилди. Бригада заршунослари СССРнинг 60 йиллиги шарафига ҳосилдорликни 60 центнерга етказишга ваъда бердилар.

СИРДАРЁ

Ворошилов райони пахтакорлари терим суръатига суръат қўшмоқдалар. 24 сентябрь куни районда йиллик планга нисбатан 5,07 процент миқдорида пахта тайёрланди. Ана шу муваффақиятда район механизаторлари ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Далаларда ишлатилган 365 пахта териш машиналарининг ҳар бири бункеридан ўрта ҳисобда 7 тоннадан ҳосил тўкилди. Шу райондаги «Гулистон» совхозининг механизатори Султон Қоражонов ҳар куни 20—22 тоннадан пахта термоқда. Ҳозиргача у эл хирмонига 235 тонна хом ашё тўкди.

БУХОРО

Область далаларида 24 сентябрда 1070 «зангори кема» ишлади. Ҳар бир агрегатнинг ўртача иш унуми 3,1 тоннани ташкил этди. Ғиждувон районида ҳар бир агрегат билан 3,8 тоннадан «оқ олтин» терилди.

Ромитан районидаги «Ромитан» совхози механизатори Аҳмад Ҳамроев ҳар куни 15—16 тоннадан пахта термоқда. Мавсум бошидан бери у терган «оқ олтин» 190 тоннани ташкил этди. Шу райондаги «СССР 50 йиллиги» совхози механизатори Раҳим Нарзуллаев ҳам эл хирмонига 190 тонна пахта топширди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Савдо министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га, Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»сига, «Узсельхозхимия»га, «Ўзбекбирлашув»га, «Узсортсемовощ» бирлашмасига, «Узколхозстрой»га ва ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига асосланиб, қишлоқда ташкилотчилик ишини кучайтириш ҳамда республика колхоз ва совхозларида, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарида, қурилиш ташкилотлари ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида, аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида шу беш йилликнинг охирига бориб, картошкани республиканинг ўзида етиштириш ҳисобига аҳолининг унга бўлган эҳтиёжини асосан тўла таъминлаш мақсадида 1983—1985 йилларда картошка етиштиришни кескин кўпайтиришни таъминлаш вазифасини топширдилар.

1985 йилда хўжаликларнинг барча категорияларида картошка етиштириш ҳажмини 902 минг тоннага, шу жумладан колхозлар ва давлат хўжаликларида 800 минг тоннага етказиш мўлжалланади. Бунда эртанги картошка ялпи ҳосилнинг 30—35 процентига, ўртапишар картошка 15 процентига ва кечки картошка 50—55 процентига қадар етказилади.

1985 йилга бориб, колхозлар ва давлат хўжаликларида картошка экиладиган майдонлар 67,6 минг гектарга қадар кенгайтирилиши таъминлансин. Картошка экиладиган майдонлар мавжуд совхозлар ҳисобига ҳам, шунингдек янги ихтисослаштирилган совхозларни ташкил этиш ҳисобига ҳам кенгайтирилсин. Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га ҳамда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига картошка етиштирувчи янги ихтисослаштирилган совхозларни ташкил этишга доир таклифларни тайёрлаш ҳамда бу таклифларни Ўзбекистон ССР Министрлар Советига кўриб чиқиш учун тақдим этиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги билан Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, «Ўзбекбирлашув»га, «Узсортсемовощ» бирлашмасига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига ўртага қўйилган вазифалар бажарилишини таъминлайдиган ҳажмларда картошка харид қилиш тўғрисида хўжаликлар билан ҳар йили шартномалар тузилишига эришиш таклиф қилинди.

Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги билан Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, «Узсортсемовощ» бирлашмаси, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари 1983—1985 йилларда ўзларида етиштирилган картошка ҳисобидан навли уруғлик тайёрлаш плани сўзсиз бажарилишини таъминлашлари шарт. «Узсортсемовощ» бирлашмаси районлаштирилган нав уруғлик картошкани бошқа республикалардан ташиб келтирилишини таъминласин.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига картошка экиш учун янги ерларни комплекс ўзлаштириш топшириқларини сўзсиз бажариш юзасидан қўшимча тадбирлар кўриш тавсия этилди.

Республика Госпланига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги, Қишлоқ қурилиши министрликларига, «Узсортсемовощ» бирлашмасига, Узколхозстройга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига товар ва уруғлик картошка етиштиришга ихтисослаштирилган хўжаликларда бир вақтнинг ўзида 142 минг тонна ҳажмдаги маҳсулот сақланадиган картошка омборлари қурилиши юзасидан топшириқларни бажариш учун қўшимча капитал маблағларни қидириб топиш ва зарур чораларни кўриш таклиф этилди.

Қарорда алмашлаб экишни ўзлаштириш, органик ўғитлардан кенг фойдаланиш, ўсимликларни зараркунандалардан, касалликлар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилиш тадбирлари системасини яхшилаш, картошка етиштириш ва йиғиштириб олиш жараёнларини механизациялаш асосида картошкакорликда деҳқончилик маданияти оширилишини таъминлаш кўзда тутилган.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги конкрет тупроқ-иқлим зоналари учун тасдиқланган суғориш режимларига мувофиқ картошкачилик хўжаликларини сув билан таъминласин.

Республика Госплани ва Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехникаси картошка экадиган хўжаликларни картошка етиштириш ва йиғиштириб олиш учун МТЗ-80 тракторлари ва махсус машина-механизмлар билан таъминлашни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирларни кўришлари зарур. Узсельхозхимия республиканинг картошка экадиган колхозлари ва совхозларига ўғитлар, гербицидларни, шунингдек, картошка зараркунандалари ва касалликларига қарши кураш воситалари ҳамда материалларини хўжаликларнинг буюртмаларига биноан уларнинг эҳтиёжларини таъминлайдиган ҳажмларда етказиб берсин.

Қарорда картошкани йиғиштириб олиш, ташиш ва сақлаш вақтида нобуд бўлишини қисқартиришга доир тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш зарурлигига министрликлар ва идораларнинг эътибори жалб қилинган. Картошкани ташиш ва сақлаш учун контейнерлардан кенг фойдаланиш кўзда тутилсин.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига, Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, Ўзбекбирлашувга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва шаҳар ижроия комитетларига республикада картошка савдосини яхшилаш юзасидан қўшимча чоралар кўриш, 1983—1985 йилларга мўлжалланган планларнинг лойиҳаларида моддий-техника базасини ривожлантиришга зарур капитал маблағлар ажратилишини кўзда тутиш таклиф этилди. Картошкани контейнерларда ташиш савдода кенг жорий этилсин ва уни қадоқланган ҳолда сотиш кенгайтирилсин.

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига, унинг қарамоғидаги институтларга ва аграр тематика билан боғлиқ бўлган бошқа илмий-тадқиқот институтларига картошкакорликка ҳамда фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишга доир илмий-тадқиқот ишларини ўтказиш учун «Картошка» комплекс программасини ишлаб чиқиш топширилди. Мазкур программада картошка селекцияси ва уруғчилиги, элита материал етиштиришни кўпайтириш, Ўзбекистоннинг конкрет тупроқ-иқлим зоналарига татбиқан картошка етиштиришнинг индустриал технологиясини ишлаб чиқиш борасидаги илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш, шунингдек республикада картошкакорликнинг самарадорлигини ошириш масалалари кўзда тутилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, тайёрлов ташкилотлари, бошланғич комсомол ва касаба союз органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари республикада картошкакорликни янада ривожлантириш учун ҳамма ишни қиладилар, Озиқ-овқат программасини амалда рўёбга чиқаришга, республика аҳолисини картошка билан таъминлашни яхшилашга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдирадилар.

БУГУН — МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

ХИЗМАТГА ШАЙМИЗ

Биз шаҳарда туриб қишлоқ меҳнаткашларига ҳамиша ёрдам бериб келдик. Ишлаб чиқараётган машиналаримиз қишлоқ хўжалигининг юксалишига мададкор бўлаётганлиги билан фахрланамиз. Юбилей йилининг ўтган саккиз ярим ойи топшириқларини муваффақиятли бажардик. Қишлоқ хўжалигига кўплаб машиналар ва ускуналар етказиб бердик. Товар маҳсулотларининг таннархи қарийб 30 минг сўм арзонлашди.

Машинасозларимиз янги технологияни жорий этиш, замонавий машина-ускуналардан самарали фойдаланиш учун зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Пировардида, маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайиши билан бирга тайёрланаётган машиналарнинг сифати ҳам ошди.

Барчамизга маълумки, мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари сингари қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига юбилей йилида жуда катта вазифалар қўйилган. Айни пайтда бу вазифалар, биз машинасозларга ҳам катта маъсулият юклайди. Бунинг учун, энг аввало, қишлоқ хўжалигида қўлланиладиган ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш тадбирларини кўряпмиз. Корхонамиз ишчи-хизматчилари шу кунларда «Беш йиллик топшириқларини тўрт йилда адо этамиз!» деган аҳду паймонларининг устидан чиқиш учун мусобақани кенг қулоч ёйдирганлар. Ана шу йўл билан кўрак чувиш машиналари, турли хил культиваторлар, чигит экиш, каноп ўришда қўлланиладиган механизмлар, канал қазиш агрегатлари ишлаб чиқаришда суръатларни жадал ошириб, сифатини яхшилаяпмиз.

Корхонамиз коллективи ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун муҳим тадбирлар ишлаб чиққанлар. Партия ва касаба союз ташкилотлари цехларда ва участкаларда иш вақтидан унумли фойдаланиш, ускуналар самарадорлигини ошириш чораларини кўрмоқда. Булар, шубҳасиз, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, йиллик ва беш йиллик топшириқларининг муддатидан илгари адо этилишини таъминлашга имкон беради.

Биз ҳар галгидек, меҳнат унумдорлигини кўтариш учун муттасил ҳаракат қилаверамиз. Ишлаб чиқариш кўрсаткичларини яхшилаш учун янги-янги резервларни ишга солиб, мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланамиз. Бизнинг ишимиз қанчалик яхши бўлса республикамиз қишлоқ хўжалиги шунчалик кўп, шунчалик сифатли маҳсулот олаверади.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли корхонамиз ишчи, инженер-техник ходимлари даврасида ўз ғайрат-шижоати билан, топширилган иш учун масъулиятни чуқур ҳис қилиши билан коллектив меҳрини қозонган кишилар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Ирисбой Тожибоев, Жума Ражабов, Шавкат Алиев, Бахтиёр Баротов, Барот Болтаев сингари ўнлаб пешқадамлар юбилей йили топшириқларини аллақачон бажариб, 1983 йил ҳисобига иш бошладилар.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини зарбдор меҳнатимиз, янги-янги ташаббуслар, резервларни ишга солиш ва имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш билан нишонлашга аҳд қилганмиз. Мамлакат халқ хўжалигига бундан кейин ҳам кўплаб юксак сифатли қишлоқ хўжалиги машиналари етказиб беришдек маъсулиятли хизматга ҳамиша шаймиз.

О. ҲУСАИНОВ,
Е. БЕКМУРОДОВ,
Чирчиқ шаҳридаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи ишчилари.

Суратда: Корхонанинг пешқадам машинасози Бахтиёр Баротов.

В. Сироткин фотоси.

КЎПМИЛЛАТЛИ СОВЕТ АДАБИЁТИНИНГ ФЕСТИВАЛИ

ДЎСТЛИГИМИЗ БУЗИЛМАСДИР

СЎЗ ФЕСТИВАЛНИНГ ЧЕТ ЭЛЛИК МЕҲМОНЛАРИГА

Польшалик романнавис Анжей ПШЕПКОВСКИЙ:

— Мен ҳозирги вақтда Ўзбекистонда ўтаётган улкан ва қизиқарли адабиёт байрамининг қатнашчиси бўлганлигимдан ғоят мамнунман. Мен Фарғонада бўлиб ўтган илмий-ижодий конференцияда Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларимнинг нутқларини тинглаб, совет адабиёти чинакам кўп миллатли, халқ билан чамбарчас боғланган адабиёт эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

Совет авторларининг китоблари социалистик мамлакатлар адабиётларининг ривожига, жумладан поляк адабиёти ривожига ғоят катта таъсир кўрсатмоқда. Социалистик реализм методи, совет адабиётининг юксак инсонпарварлик ғоялари Польша адибларига уларнинг ишларида кўмаклашмоқда.

Шу кунларда мен ва юртдошим Тадеуш Сливяк Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти тўғрисида материал тўпламоқдамиз. Бизлар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган ўз китобимизда ана шу материаллардан фойдаланиш ниятидамиз. Бу китобда бизлар Улуғ Октябрь мамлакатининг бугунги куни тўғрисида ҳикоя қилиб беришни истаймиз.

Биз Тошкент, Бухоро, Самарқанд, Фарғонада бўлиб, кўпгина саноат корхоналари, колхоз ва совхозларга бордик. Ишчилар ва деҳқонлар билан учрашдик. Биз қаерда бўлмайлик — ҳамма жойда кишилар чеҳрасида табассум кўрдик, дўст қалбларнинг ҳароратини ва қардошлик меҳрини доимо ҳис этдик.

Бизларни ўзбек деҳқонларининг ҳаёти айниқса қизиқтирди. Биз ўз кўзимиз билан кўрган ҳамма нарса кутганимиздан зиёда бўлди, бу жуда катта мўъжизага ўхшайди.

Бизлар Қувасойдаги чинни заводида бўлиб, касаба союзларининг иши тўғрисида кўпгина қизиқарли нарсаларни билиб олдик.

Ўзбекистонда турли миллат халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни ўз кўзимиз билан кўрдик. Мазкур халқлар ажойиб республиканинг барча томонларида истиқомат қилмоқдалар.

* * *

Николо ТАВИЛЬ, ливанлик адиб:

— Ўзбекистон диёрида совет ёзувчилари билан бўлиб ўтган учрашувлар ҳамиша хотирамизда сақланиб қолади. Ливанда совет авторлари китобларини биладилар ва севиб ўқийдилар. Мамлакатимиз ёзувчилари ҳаёт ҳақиқатини кўрсатиб беришни, одамлар қалбида энг эзгу туйғуларни тарбиялашни улардан ўрганмоқдалар.

Кўпмиллатли совет адабиётининг фестивали менда ғоят зўр таассурот қолдирди. Фестивалда халқ ҳаёти билан чамбарчас боғланган, халққа хизмат қилаётган, уни янги-янги зафарларга чорлаётган совет адабиётини янада равнақ топтириш йўллари тўғрисида фикрлашиб олинди. Мен Ливан ёзувчиларининг келгусидаги ижоди худди ана шундай бўлишини истардим.

Мен совет ёзувчиларидан Константин Симонов, Николай Тихонов, Садриддин Айний, Чингиз Айтматов, Расул Ҳамзатовларнинг 12 та китобини араб тилига таржима қилдим. Мен яқинда Абдулла Қаҳҳор, Сарвар Азимов ва бошқа ўзбек прозаикларининг асарларидан иборат тўплам таржимасини тамомладим. Аминманки, мана шу асар қаҳрамонлари китобхонларимизга манзур бўлади.

Ҳозирги пайтда Ливан қийин даврни бошидан кечирмоқда. Бегуноҳ болалар, хотин-қизлар ва қарияларнинг қони тўкилмоқда. Исроиллик жаллодларнинг ваҳшийликларини фақатгина фашистларнинг қилмишлари билан таққослаш мумкин. Уй-жойлар, деҳқонларнинг зўр меҳнати билан ўстирилган дов-дарахтлар яксон қилинмоқда. Бироқ мен одил ишимиз ғалаба қилишига аминман. Бизлар Фаластин ва Ливан халқларига жуда катта маънавий ёрдам ва мадад бераётганликлари учун совет кишиларидан чексиз миннатдормиз.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўрлар жамияти системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Кўрлар жамияти марказий правлениесининг раиси ўртоқ Қудрат **Примқуловни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика халқ контроли органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети савдо, коммунал ва маиший хизмат бўлимининг инспектори ўртоқ Виктор Оскарович **Удритни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТОШКЕНТГА БАЙРАМ КЕЛМОҚДА

Республикада ўтаётган кўп миллатли совет адабиёти фестивали қатнашчиларини тошкентликлар энг азиз меҳмонлар сифатида кутиб олдилар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган бу адабиётлар қардошлиги байрами, қардош совет халқлари байрами Нукусда бошланиб, ҳозиргача Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳарлари ва қишлоқларида бўлиб ўтди. Мамлакатимиз ҳаётидаги шонли сана арафасида китобхонлар олдида катта ижодий ҳисобот бериш учун йиғилган Москва, Ленинград, иттифоқдош республикаларнинг адибларини Тахиатош, Самарқанд, Фарғона, Марғилон, Риштон, Қўқон меҳнаткашларининг корхоналар, колхозлар, совхозлар, қурилишларнинг коллективлари қабул қилдилар.

КПСС XXVI съезди қарорларини, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошираётган республика меҳнаткашлари билан бўлиб ўтган ҳар бир учрашув ёзувчиларга ҳам, китобхонларга ҳам янги куч-ғайрат бағишлади. Фестиваль қатнашчилари йўл дафтарчаларида кўрган билганлари ҳақида, учрашган кишилари тўғрисида, уларнинг ишлари ҳақида неча ўнлаб варақларни ёзиб тўлдиришди. Албатта, ана шу ёзувларнинг асосий қисми «оқ олтин» яратаётган олтин қўлли пахтапарварларга тааллуқлидир. Пахтакорларнинг ишини яқиндан кўрган ёзувчилар ва шоирлар уларнинг чинакам улуғвор меҳнати тўғрисида кишиларга ҳикоя қилиб беришни, бунёдкор деҳқонни шарафлашни ўзларининг бурчи деб ҳисобламоқдалар.

Фестиваль кунлари Самарқанд ва Фарғонадаги ижодий конференцияларда кўпмиллатли совет адабиётини янада ривожлантириш йўллари тўғрисида, коммунизм бинокорлари — совет кишиларининг ақл-идроки ва қалбига адабиётнинг таъсирини кучайтириш тўғрисида гап борди.

Мана энди фестивалда қатнашаётган адибларни Тошкент кутиб олди. Олдинда республика пойтахтининг меҳнаткашлари билан янги учрашувлар, адабий кечалар кутмоқда. Совет халқлари дўстлиги — қардош адабиётлар дўстлиги байрамининг якунловчи тароналари Тошкентда янграйди.

(ЎзТАГ).

«1982 ЙИЛ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ АДАБИЁТЛАРИ»

Республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, «Ўзбекистон» нашриёти, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти ва республика китоб савдоси бирлашмаси СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб «1982 йил қишлоқ хўжалиги адабиётлари» мавзуида китобхонлар конференциясини ўтказдилар.

Конференцияда «Озиқ-овқат программасини бажариш — умумхалқ иши», «СССР Озиқ-овқат программасининг иқтисодий негизлари» тўғрисида докладлар тингланди, Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриётининг қишлоқ хўжалиги темасидаги адабиётларни нашр этиш, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими марказий илмий кутубхонасининг шу хил адабиётларни пропаганда қилиш соҳасидаги фаолияти хусусида сўз юритилди.

З. АЗИМОВА.

МАВЗУ ТЎЛА ЁРИТИЛСИН

Матбуот обзори

Шароф Жўраев комсомол йўлланмаси билан Андижон областининг Охунбобоев шаҳридан Новгородга отланди. Ёшлик ғайрати, дўстлик ҳисси етаклади уни бу ўлкага! У дастлаб «Тошкент» совхози посёлкаси қурилишида машинист ёрдамчиси бўлиб ишлади. Мана, бир ярим йилдирки, у экипаж бригадири. Шароф Новгородда Шаҳзода исмли ҳамшаҳар қизга уйланди, ўғли Умид ўша ерда туғилди. «Коммунист» газетасида босилган «Туташ тақдирлар» сарлавҳали мақолада Шароф Жўраевнинг Ноқоратупроқ зона ерларини ўзлаштиришда кўрсатаётган жасорати ҳақида батафсил ҳикоя қилинди. Газетанинг бу чиқиши кўп ёшларни руҳлантирди, уларга навбатдаги қайноқ меҳнат учун куч-ғайрат бағишлади.

Шу сингари мисоллар область журналистлари совет турмуш тарзи темасини чуқур ёритиш йўлида қандай изланаётганликларини яққол кўрсатиб турибди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Қишлоқ турмуш маданиятини янада юксалтириш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан кейин редакцияда «Совет турмуш тарзи», «Қишлоқда юксак турмуш маданияти учун» рубрикалари остида бериладиган материалларнинг икки йилга мўлжалланган тематик плани ишлаб чиқилгани яхши бўлди. Газета коллективи бу мавзунинг янги-янги қирраларини топди. Коммунизм идеалларига садоқат, коллективизм, ўзаро ёрдам, меҳнатга янгича муносабат, ватанпарварлик ва интернационализм, чуқур гуманизм, ҳар бир кишининг ҳуқуқлари ва қадр-қимматини қадр қилиш — ахлоқимизнинг, совет турмуш тарзининг хусусиятларидир. Газета ана шу масалаларни ёритишга эътиборни кучайтирди. Бу мавзуда ранг-баранг материаллар берилганлиги қувонарлидир.

«Совет турмуш тарзининг энг ажойиб хусусиятларидан бири одамларнинг ижтимоий фондлардан олаётган неъматлари муттасил ўсиб бораётганлигидадир», Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездида айтган бу сўзларининг нечоғли асосли эканлигини ҳаёт жуда яққол тасдиқлаб турибди. «Коммунист» газетасининг ижодий коллективи шу йўлдан бориб, меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилаш, уларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза этиш, мактаб, боғча, яслилар ишини намунали ҳолга келтириш ҳақида кўпгина ўқимишли, сермазмун лавҳалар, очерклар, катта-кичик мақолалар, хат-хабарлар эълон қилди, қўш-қўш саҳифалар берди.

Дўстлик туйғуси дунёдаги энг олий ва буюк инсоний туйғудир. Бу туйғу шу қадар тиниқ, қадри баландки, таърифига ҳар қандай чечан тил ҳам ожиздир. Халқлар дўстлигини улуғлаш, интернационал бурчга садоқат — совет турмуш тарзини характерлайдиган белгилардандир. Бир неча йилдирки, Андижон области қўшни Наманган области, Қирғизистон ССРнинг Ўш, Тожикистон ССРнинг Қўрғонтепа, Қозоғистон ССРнинг Толдиқўрғон областлари билан мусобақадош. Беш область меҳнаткашлари бир-бирлари билан борди-келди қиладилар, бир-бирларидан ўрганадилар, ўргатадилар. Бу дўстлик алоқалари газетада эълон қилинаётган мақолаларда ва махсус саҳифа материалларида ўз ифодасини топмоқда. «Коммунист» газетасининг Толдиқўрғон область «Октябрь туғи», Ўш область «Ленин йўли» ва «Ленин жолу» газеталари билан қўшма сонлари чиқарилди, «Ҳақиқати Қўрғонтепа» ва «Наманган ҳақиқати» газеталари билан махсус саҳифалар уюштирилди. Уларда ленинча миллий сиёсат тантанаси, халқлар дўстлигининг буюк кучи, совет турмуш тарзи афзалликлари, мусобақадош областлар меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришаётган ютуқлари кенг ёритилди, илғор тажрибалар оммалаштирилди.

Газетада «Биз — интернационалистлармиз» рубрикаси остида босилаётган материалларда Андижон областидаги 50 дан зиёд миллат ва элат вакилларининг ягона бир оила фарзандларидек яшаб, ишлаётганликлари, дўстлик совет кишисининг турмуш тарзига чуқур сингиб кетганлиги ёрқин мисолларда кўрсатиб берилмоқда.

Социалистик мусобақа турмуш тарзимизнинг гултожидир. Ўзининг моҳият эътибори билан у одамларнинг юксак онглилигига ва ташаббускорлигига асосланган. Худди ана шу ташаббускорлик ишлаб чиқариш резервларини топишга ва уларни ҳаракатга келтиришга, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга ёрдам беради. Газета буни ўз вақтида пайқаб олганлиги табиийдир. Коммунистик меҳнат ҳаракати меҳнатга янгича муносабатнинг ёрқин кўринишларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Ҳозир Андижон областида бу ҳаракатда 200 мингдан зиёд киши қатнашмоқда. Уларнинг меҳнатдаги ва шахсий ҳаётдаги намунаси минглаб кишиларни янги зафарларга руҳлантирмоқда. Характерлиси шундаки, газета саҳифаларида партия, касаба союз ташкилотлари, меҳнат коллективлари раҳбарларининг, шунингдек бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажаришга аҳд қилган меҳнат новаторларининг материалларига кенг ўрин берилмоқда.

Редакция коллективи қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти ва бунёдкорлик меҳнатини, уларнинг турмуш тарзини ёритишга катта эътибор бераётир. Бинобарин, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарори ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган докладида ҳам қишлоқ меҳнаткашлари учун зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш, уларга кўрсатилаётган хизматни янада яхшилаш Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажаришнинг муҳим омилларидан эканлиги таъкидлаб ўтилди. Бу — табиий. Чунки, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун олиб борилаётган курашнинг асосий қаҳрамони оддий инсон — совет кишисидир. У ўзининг бутун кучи ва билимини, ғайрат-шижоатини она-ерни ардоқлашга, унинг сийнасида эл-юрт фаровонлиги учун барча экинлардан мўл ҳосил етиштиришга, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл қилишга сарфлайди.

Ана шу заҳматкаш, қўли қадоқ, қалби пок, меҳри дарё инсоннинг яратувчилик меҳнатини, унинг орзу-умидларини мадҳ этиш журналистларнинг муҳим вазифасидир. Редакция коллективи область қишлоқ хўжалигини ривожлантириш борасида зўр жасорат кўрсатаётган ташаббускор деҳқонлар, чорвадорларнинг ватанпарварлик ҳаракатлари, илғор тажрибаларини кенг оммалаштириш, уларнинг ҳаёти, меҳнати ва дилдаги орзуларини ёритишда журналистиканинг турли жанрларидан фойдаланишга интилмоқда.

Ёшларни ватанпарварлик ва интернационализм ғояларига садоқат руҳида тарбиялаш, янгича урф-одатлар, анъаналар, маросимлар, интернационал оилалар, аҳил коллективлар ҳақида ёзилган принципиал, бақувват материаллар газетада тез-тез эълон қилинаётганлиги таҳсинга лойиқдир. Ҳар ойда бир марта берилаётган «Жасорат», «Ёшлик — бунёдкорлик» тематик саҳифаларини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Газетада эълон қилинган социалистик турмуш тарзимизга ёт бўлган иллатлар: худбинлик ва мешчанлик, бойлик орттириш, юлғичлик, кўзбўямачилик, чайқовчилик, текинхўрлик, пораxўрлик, ичкиликбозлик иллатларини фош қилувчи фельетонлар, «Қалампир-туз» сатира бўлими материаллари диққатга сазовор.

«Совет кишиси — бу ҳалол меҳнаткаш, юксак сиёсий маданиятга эга инсон, ватанпарвар ва интернационалистдир. Уни партия мамлакатимизнинг қаҳрамонона тарихи, бутун тузумимиз тарбиялаб етиштирди. У янги дунё бунёдкори сифатида ғайрат-шижоат билан яшамоқда». КПСС XXVI съездида айтилган бу сўзларда бир олам маъно бор. Ана шу ажойиб инсонни тарбиялаб вояга етказган социалистик тузумимизни улуғлаш — матбуотимизнинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Матбуот сўзининг қудрати — ишонтира билишдан, совет турмуш тарзининг гўзаллигини конкрет мисоллар билан исботлаб беришдан иборат.

Турмуш тарзимиз гўзаллашиб, фаровонлашиб бормоқда. Совет матбуоти ҳаёт вужудга келтирган анъаналарни қарор топтиришга кўмаклашишга даъват этилган. Масалага ана шу нуқтаи назардан ёндашадиган бўлсак «Коммунист» газетаси ишида ҳали камчиликлар ҳам борлиги сезилади. Газета бу актуал мавзуни бир маромда ёритаётир, деб бўлмайди. Газета саҳифаларида «Совет турмуш тарзи», «Совет кишисининг фазилати», «Коллектив ва шахс», «Қардошларимиз тажрибасидан», «Бахтиёр оилалардан бири», «Пиру бадавлатларимиз» деган рубрикалар камдан кам кўринмоқда. Замондошларимизнинг бой маънавий дунёсини очиб берувчи очерклар, лавҳалар мунтазам берилмаётир. Совет турмуш тарзининг барча қирраларини очиб берувчи, янги инсон камолотини мукаммал гавдалантирувчи материаллар оз. Партия, совет органлари, жамоат ташкилотларининг бу борадаги фаолияти етарли чуқур ва ўқишимли ёритилмаётир.

Газетада берилаётган баъзи материаллар бир хил услубда, зерикарли ёзилган, кишиларни ҳаяжонга солмайди, уларга завқ-шавқ бермайди. Газетхонларга таъсир қиладиган, уларни ўйлантириб қўядиган, мулоҳазали, мунозарали материаллар кам.

Совет турмуш тарзи мавзусини ёритиш вақтли иш эмас. У изчилликни талаб қилади. Бу соҳани ёритишда теманинг ва жанрнинг хилма-хиллигига эришиш мақсадга мувофиқдир. Ўрни келганда жиддий танқидий материаллар ҳам бериб бориш керак. Бу, газетанинг таъсирчанлигини оширади, масалага кўпчиликнинг эътиборини тортади, проблематик масалаларни кўтариб чиқишга имкон беради.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

УЛУҒ Иттифоқимизнинг тарихий олтмиш йиллигига тайёргарлик кундан кунга қизиб бормоқда. Шонли байрамларни муносиб совғалар билан кутиб олиш гўзал анъанага айланган мамлакатимизда ҳар бир халқ муносиб тўёна ҳозирлаяпти. Қайси бир республика ҳаётига назар ташламанг, унинг хўжалиги кўп тармоқли экономикаси бақувват, фани, маданияти кенг равнақ топганини, бинобарин, тўйга тўёнаси ҳам салмоқли, бир-биридан зиёдлигини кўрасиз.

Яқинда Москвада Ўзбекистон ССР кунлари бўлиб ўтди. Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига келган юз минглаб москваликлар ва пойтахт меҳмонлари республикамиз моддий ва маънавий бойликларининг намуналарини кўриб, халқлар дўстлиги ва ҳамдўстлигининг мўътабар маскани — Советлар Ўзбекистони бугун [illegible] ва забт этган нурли чўққиларнинг гувоҳи бўлдилар. Шоир айтганидай:

сил тақдири учун жавобгар ҳамма [illegible]

ХУЛЛАС, область далаларидаги минг-минглаб «зангори кема»лар, уларнинг капитанлари ва ёрдамчилари, буларга бош-қош бўлиб турган область, район раҳбарлари, колхоз раислари, совхоз директорлари — булар ҳаммаси [illegible] эслатарди ва ҳақиқатдан ҳам шундай эди! Мана, улуғвор меҳнат жабҳасида-

Ҳамид ҒУЛОМ,
СССР Давлат мукофоти лауреати,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ТЎЁНА

Кўкдаги абадий офтобга монанд
Қуёш яратдилар инсонлар Ерда:
Бу — Эркдир, Дўстликдир;
Дилларга пайванд
Бир олов порлайди Севги, меҳрда.
— Бахт нима?
Шу савол берилса менга,
Дердим: Ҳур Ватаним,
сенда туғилиш!
Яшамоқ, яратмоқ, курашмоқ сенда —
Энг улуғ саодат ва энг улуғ иш!

Саодатли Ватанда, улуғ оилада ўзбек халқи қозонган ғалабалар дўстлар тилида достондир. Ўзбекистон замонавий хилма-хил машиналари, «зангори кема»си, «зангори олови», ипаги, қоракўли, чорваси, ғалласи, ширин-шакар мевалари билан жаҳонга машҳур. Айниқса, бизнинг «оқ олтин»имиз билан ҳамма қардош халқлар, қудратли давлатимиз ҳақли равишда фахрланадилар.

Олти миллион тонна пахта!.. Айтишга осон, албатта. Азиз раҳбаримиз Л. И. Брежневнинг доно кўрсатмаларига амал қилиб, пахтакорларимиз бу йил ҳосилни эрта пиширдилар, теримни эрта бошладилар, мана, сентябрь тугамасданоқ ҳосилнинг салмоқли қисмини фақат юқори навга топширдилар ва суръатни кундан кунга ошира бориб, юбилей хирмонини жадал юксалтирмоқдалар.

Ҳар йилгидек, бу йил ҳам пойтахт областимиз Тошкент жами пахтакорларга намуна кўрсатмоқда. Тошкент технологияси деган ибора билан ихчам ва лўнда ифодаланган илғор тажриба эндиликда бутун республика мулкига айланди, барча пахтакорлар учун амалий қўлланма бўлиб қолди.

Шу кунларда тошкентликлар ҳар куни йиллик планнинг 5—6 проценти миқдорида «оқ олтин» топширмоқдалар. Бунга эндиликда ҳамма одатланиб қолган. Бироқ, бундай суръат ўз-ўзидан пайдо бўлаётгани йўқ. Мен сентябрнинг ўрталарида катта ҳужум арафасида область районларида бўлиб, Мирза Маҳмудович Мусахонов бошлиқ область раҳбарларидан тортиб, оддий бригадалардаги механик-ҳайдовчиларгача — ҳосил тақдири учун жавобгар ҳамма [illegible]

ги ҳужум бошланди, музаффарона давом этмоқда. Забт этилаётган марраларни, тез суръат ила қўлга киритилаётган зафарларни кўриб турибмиз.

Яхшидан ибрат, деган ҳикматда гап кўп. Хушхабарлар оқимининг охири йўқ. Мен, айниқса, хоразмликлар зафаридан шодман. Биргина мисол: Хонқа районида ҳар куни мавжуд «зангори кема»лар унумли ишлаб турибди ва ҳар бир машина билан олти тоннадан пахта териляпти. Мен Охунбобоев номли машъал хўжаликда тез-тез бўлиб тураман. Бу колхозга кўп йиллардан буён моҳир пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Аҳмаджон Юсупов раҳбарлик қилади. Бу ҳурматли ёшуллининг бултур қишлоқ хўжалик ходимлари қурултойида сўзлаб, Тошкент технологиясини қизғин қувватлаб чиққанлиги ёдимда. Ана энди кўрибсизки, фақат бугина колхоз эмас, балки, бутун Хонқа райони машина теримида ҳам илғор, область рўйхатида ҳам биринчи ўринда. Аҳмаджон ака Охунбобоев номли колхоз пахта ҳосилини 10.000 тоннага етказишни орзу қилиб юрарди, унинг бу эзгу нияти юбилей йилида амалга ошмоғи муқаррар!

Ҳар йилдагидай, бу йил ҳам Самарқанд областида Пахтачи райони пешқадам. Бу илғорликнинг сирини ҳам узоқдан излаш керак эмас. Бу — астойдил фидокорона меҳнат, илғор технология самараси. Мен пайтдан фойдаланиб, муҳтарам дўстим Шамси Назаровга ва у раҳбарлик қилаётган «Коммунизм» колхозининг шонли заҳматкашларига қизғин саломимни йўллайман, хирмонларига барака, ҳаётларига фаровонлик ва ўз қўллари билан бунёд этган Хумор қишлоқларига ободлик, файз, равнақ тилайман.

Улуғ тўй арафасида, нурафшон пахтазорларимизда социалистик мусобақа байроқлари ҳилпираётган шу долзарб кунларда мен суръат жиловини ҳамон қаттиқ тортмаётган, ўз қўлларидаги чексиз имкониятларни нечундир жадал ишга солмаётган юртдошларимга сидқидилдан мурожаат қилмоқчиман.

[illegible]

Биринчи сўзим — Мирзачўл азаматларига. [illegible] ютуқларини пахтачиликка жорий қилишда намуна бўлиб келади. Совхоз директори Худоёр Латипов — КПСС XXVI съездининг делегати, тажрибакор олим. Биз, Латиповни билган кишилар унинг совхози шу кунларда ақалли ярим довондан ошиб, яқин 5—10 кун ичида ҳосилни тўла йиғиб олишидан умидвормиз. Ёки, Жиззах областининг Дўстлик районидаги Ленин номли донгдор совхоз. Биз шонли бригадир Тўлан Дадажоновни яхши биламиз, севамиз, уни ижодимизда мадҳ этамиз. Айни вақтда, биз Дадажоновдан ва бутун совхоз коллективидан яқин кунларда хушхабар кутмоқдамиз.

КАТТА пойгаларда учқур отлар олдин чопади. Буюк мусобақаларда байроқдорлар намуна бўладилар. Улкан меҳнат янги қаҳрамонлар яратади. Ҳар куни газета саҳифаларида, радио тўлқинларида, «зангори экран»да ҳозирданоқ 150-200 тоннадан пахта теришга улгурган механик-ҳайдовчилар, 8-10 тоннадан пахта терган чевар қизлар, эпчил йигитлар, планини бажарган бутун-бутун хўжаликлар эълон қилинмоқда. Илғорларга офарин айтиш ва яна янги зафарлар тилаш билан биз бир вақтлар донгдор бўлган, кейинги вақтда эса, нечундир номлари эшитилмаётган қадрдонларимизга мурожаат этамиз.

Мен Андижон ҳақида кўп ўйлайман. Ўтган йили область орқада қолди. Бунинг сабаблари кўп. Ҳаммаси муҳокама қилинди, яхши тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу йил иш яхшиланди, пахта маромида етилди, ҳосил мўл. Лекин, айни муддаодагидай ҳаво яроқлаб турган бир пайтда, ҳозирги суръат анча суст. Мен Жалолқудуқ район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Узоқбой Саримсоқовдан хушхабар кутяпман. Бироқ, район теримда анча орқада, ҳолбуки хўжаликларда куч кўп, техника етарли. Менингча, суръатни жадаллаштириш учун ҳамма нарса муҳайё.

Ҳар қачонгидай бу гал ҳам областда Ленин райони олдинда. Шу райондаги биргина «Правда Востока» колхозини мисолга олайлик. Меҳнат Қизил Байроқ орденли бу хўжалик — юқори ҳосил усталарининг маскани. Илғорлар ҳар йили, ҳатто бултурги оғир шароитда ҳам бир меъёрда, юқори сифат билан ишлаб келмоқдалар. Бу йил ҳам колхоз областнинг энг илғор хўжаликларидан бири. Ишончимиз комилки, бундан буён ҳам ҳар доим шундай бўлиб қолади. Бунга сабаб: ишнинг аниқ режа асосида пухта ташкил қилинганлиги, коллективнинг ҳар бир аъзосида юксак даражада жавобгарлик ҳисси; одамларнинг бир-бирига ўзаро амалий ёрдами, социалистик мусобақанинг ҳаётбахш кучи!

Тўй яқин — умумхалқ байрамининг нафаси шундоққина сезилиб турибди. Куз қуёши тиниқ чарақлаб турган бўлса ҳам, бундай кунлар ғанимат, соатлар саноқли.

Муқаддас Иттифоқимиз байрамига тўёнамиз — Олти [illegible] «оқ олтин» хирмонини кўтаришига [illegible]

Улуғ байрамни улуғ армуғон билан кутиб оламиз.

ЧЕВАР ТЕРИМЧИ

Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхози пахтакорлари бу йил она-Ватанга 8 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олишган. «Зангори кема» капитанлари ва кўплаб чевар теримчилар ўзаро мусобақалашиб ишлаб, «оқ олтин» хирмонига тобора барака киритмоқдалар.

Мусобақадошлар қаторида Исмоил Музаффаров бригадасининг кўпмингкилограммчи теримчиси ёш пахтакор Меҳриба Шодиева ҳам бор. У шу кунларда фидокорона меҳнат қилиб, пешқадамликни қўлдан бермаяпти. Куни кеча у ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланганн туфайли бригада хирмонига 235 килограмм пахта тўкди. Бу бригадада энг юқори кўрсаткичдир.

— Бригадамизда пахта терими бу йил эрта бошланди. Шу кунларда пахта чамандай очилган. Лўппи пахталарни терган сари тергинг келади. Қувончлиси шундаки, ғўзалар серҳосил бўлганлиги туфайли этак ҳам тез тўляпти. Мен устозларимдан қўш этакда пахта териш сирларини ўрганганман. Бу ишимнинг сербарака бўлишини таъминлаётир, — дейди М. Шодиева. — Энг муҳими, биз, теримчилар пахта сифатига путур етказмаслик учун курашяпмиз. Мен бир сиқим ҳам дурдона [illegible]

Суратда: пахта терим пешқадами М. Шодиева.

Н. Мажидов фотоси.

ДЕПУТАТЛАР ТЕРИМДА

КАМАРБАСТАЛАР

Китоб районидаги Навоий номли совхоз пахтакорлари юбилей йилида она-Ватанга 5,5 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган. Хўжалик пахтазорлари тоғ этакларида жойлашган бўлиб, бу ернинг об-ҳавоси анча салқин. Шунга қарамай, агротехника тадбирлари вақтида ўтказилганлиги туфайли бу йил пахта эрта пишди. Ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиб-териб олиш шу куннинг асосий вазифаси бўлиб турибди.

Севаз қишлоқ Совети ижроия комитети, область, район ва қишлоқ Советларининг депутатлари саратовликларнинг ташаббусига қўшилиб, «Бутун ҳосилни йиғайлик, асрайлик ва қайта ишлайлик!» шиори остида меҳнат қилмоқдалар. Қишлоқ Совети депутатларнинг йиғим-теримда иштирокини, уларнинг активлигини таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқди. Ҳозир бу тадбирлар изчил амалга оширилмоқда.

— Қишлоқ Совети депутатлари ҳосилни йиғиб-териб олишда жонбозлик кўрсатмоқдалар, — дейди Севаз қишлоқ Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Мисқолой Хусанова. — Белгиланган тадбирларда пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш билан бирга депутатларнинг теримдаги активлигини таъминлаш ҳам кўзда тутилган. Шуни мамнуният билан айтиш кераки, ҳозир депутатлар бош бўлган бригадаларда пахта йиғим-терими графиги ошириб бажарилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам халқ депутатлари ташаббускорлик ва ташкилотчилик ишларини кучайтириб, терим графикларининг тўла ва ошириб бажарилишига эришмоқдалар. Область Совети депутати, КПСС XXVI съезди делегати Гулсара Бобомуродова бошлиқ коллектив ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштириб келади. Бу коллектив ўтган йили Макрид массивига бориб, бир неча йиллардан буён йиллик планини бажара олмаётган қолоқ бригадани оталиққа олди. Бултур гектаридан 50 центнердан хирмон кўтарилди. Ташаббускорлар бу йил 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» йиғиб-териб олиш учун белни маҳкам боғлаб ишламоқдалар.

Севаз қишлоқ Совети депутати Нарзитош Қодирова бошлиқ бригада Г. Бобомуродова бригадаси билан мусобақалашмоқда. Бу бригада аъзолари ҳам ҳосилдорликни 60 центнерга етказишни кўзламоқдалар. Нарзитошнинг ўзи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига «Ўзбекистон» агрегати билан 300 тонна пахта териб беришга аҳд қилган. Депутат-бригадир «зангори кема»ни моҳирлик билан бошқариб, хирмонга ҳар куни 7—8 тонна пахта тўкяпти.

Севаз қишлоқ Совети депутатларидан Қурбон Жўрақулов, Мардон Назаров бошлиқ бригадалар, Бурхон Ашуров бошлиқ участка чўлқуварлари Китоб массивидан ўзлаштирилган янги ерларнинг ҳар гектаридан 25—30 центнердан пахта йиғиб-териб олишга аҳд қилиб, кунига йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдорида хом ашё тайёрлашга эришмоқдалар.

Кўпмингкилограммчи теримчиларга ҳам депутатлар карвонбошилик қилишяпти. Район Советининг депутатлари Гулнора Мавлонова, Ҳимоят Мансурова, қишлоқ Совети депутатлари Анзират Ниёзова, Гулсара Шойимова ва бошқа чевар теримчилар мавсумда 10—13 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилишди. Қишлоқ Совети ижроия комитети уларнинг ташаббусини маъқуллабгина қолмай, пахта майдонларида жавлон ураётган теримчилар янада унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитни яратишга жиддий эътибор бермоқда.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Пахта йиғим-териминининг шу қизғин палласида дала меҳнаткашларига ҳар томонлама хизмат қилиш савдо, маиший хизмат ва бошқа соҳадаги меҳнат аҳлининг жонажон иши бўлиб қолди. Фарғона область Ёзёвон районида бу борадаги ишлар яхши уюштирилган. Айниқса, район маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бошқармасининг ходимлари бу соҳада намунали ишламоқдалар. Суратда районидаги Охунбобоев номли колхознинг 7-бригадасида саноат моллари билан савдо қилиш акс эттирилган.

В. Баскаков ва Қ. Тошпўлатов фотоси.

Фаннинг муҳим вазифаси

СССР Фанлар академияси билан ВАСХНИЛ умумий мажлисининг Москвада тугаган қўшма сессияси қатнашчилари СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш билан боғлиқ проблемаларга доир илмий тадқиқотларни янада ривожлантиришга СССР Фанлар академиясининг, иттифоқдош республикалар фанлар академиялари ва ВАСХНИЛнинг энг муҳим вазифаларидан бири деб баҳо бердилар.

Украина Фанлар академиясининг президенти академик Б. Е. Патон, Қозоғистон Фанлар академиясининг президенти, академик А. М. Кунаев, Молдавия Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси А. А. Жученко ўз нутқларини Озиқ-овқат программасини ҳал этишга республика академияларининг олимлари амалда қўшадиган ҳиссаларга бағишладилар.

Тупроқ унумдорлигини сақлаш ва ошириш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг фундаментал проблемаси ҳисобланади. Академик А. Л. Яншин, ВАСХНИЛ академиги А. И. Бараев ва бошқалар академиянинг олимлари шу вазифаларни қандай ҳал этаётганликлари тўғрисида гапириб бердилар.

Музокараларда сўзга чиққан академиклар А. А. Баев, В. А. Энгельгардт, ВАСХНИЛ академиги В. Ф. Дорофеев селекция, уруғчилик, наслчилик ишида физикавий- химиявий биология, генетика ютуқларидан, жаҳон генетика ресурсларидан фойдаланишга алоҳида эътибор бериш лозимлигини уқтирдилар.

СССР Госкомсельхозтехника раиси Л. И. Хитрун, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзолари К. В. Фролов, А. И. Манохин, ВАСХНИЛ академиги В. А. Кубишев ўз нутқларида таъкидлаб айтдиларки, қишлоқларда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ёрдам бермоғи керак.

Академиклар Н. П. Федоренко, Т. И. Заславская, ВАСХНИЛ академиги И. И. Лукинов ва бошқалар ўз нутқларини агросаноат комплексини бошқариш, планлаштириш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш проблемаларига бағишладилар.

Қўшма сессия ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитети Қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири В. А. Карлов иштирок этдилар.

(ТАСС).

Чет элларда

СЕССИЯНИНГ КУН ТАРТИБИ ТАСДИҚЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. **(ТАСС мухбирлари Евгений Менкес билан Юрий Устименко хабар қиладилар).** БМТ Бош Ассамблеясининг XXXVII сессияси умумий сиёсий мунозарадан аввалги ўз иши ташкилий босқичини тугаллади. Ялпи мажлис тасдиқлаган кун тартибида халқаро турмушнинг деярли барча жиҳатларини қамраб олувчи 138 та модда бор.

Қуролланиш пойгасини жиловлаш, реал қуролсизланишга, ядро урушининг олдини олишга эришиш йўлларини излаш проблемалари марказий ўринни олади. Уларнинг кўпи биринчи бор Совет Иттифоқининг ташаббуси билан жаҳон ҳамжамияти муҳокамасига қўйилган ҳамда самарали ва амалий мунозаралар учун асос бўлиб хизмат қилган эди.

Бу проблемалар сиёсий масалалар ва хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи биринчи комитетда муҳокама қилинади. Сессия қатнашчилари, жумладан, оммавий қирғин қуролининг янги турларини ҳамда шу қуролнинг янги системаларини яратиш ҳамда ишлаб чиқаришни тақиқлаш тўғрисидаги масалани муҳокама қиладилар.

Ядро қуролига эга бўлмаган давлатларнинг хавфсизлиги гарантияларини мустаҳкамлаш тадбирлари, шунингдек ядро қуроли синовларини батамом ва тўла-тўкис тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклиф тўғрисидаги мунозара давом эттирилиши лозим.

Халқаро империализмнинг агрессив ҳаракатлари тобора кучайиб бораётганлиги сабабли халқаро муносабатларда куч ишлатмаслик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисида бир неча йил муқаддам қабул этилган декларацияни амалга ошириш масалалари хусусидаги мунозаралар алоҳида аҳамият касб этади.

Сессиянинг кун тартиби ер юзининг «можароли нуқталари»даги ва аввало, Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилишни кўзда тутади. Исроилнинг Ливандаги агрессияси, Вашингтоннинг Тель-Авив қилаётган қонли ёвузликларга андишасизларча ҳомийлик қилаётганлиги мунозаранинг диққат марказида бўлади. Делегатлар Африка қитъасининг жанубидаги аҳволни, Намибия проблемасини, микронезия тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқадилар.

Обзорчиларнинг таъкидлаб ёзишларича, кун тартибидаги кўпчилик моддаларни муҳокама қилишда тинчлик ва кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш ва ҳар томонлама ҳамкорлик тарафдорлари билан халқаро кескинликни авж олдириш, қуролланиш пойгасини кучайтириш жарчилари ўртасида қаттиқ кураш бўлади.

Ливандаги вазият

БАЙРУТ, 24 сентябрь. (ТАСС мухбири А. Богатирев хабар қилади). Ливан президенти А. Жмайелнинг фармойишига биноан маҳаллий маъмурлар қочоқларнинг Сабра ва Шатила лагерларида фаластинликлардан Исроил ҳарбийлари қонли ўч олганлигини расмий текшира бошлади. Мамлакатнинг бош ҳарбий прокурори А. Жерманос ливанлик бир группа офицерлар ҳамроҳлигида шу ваҳшиёна жиноят юз берган жойдаги гувоҳларни сўроқ қилиб чиқди. «Ан-наҳар» газетасининг хабар беришича, текшириш тугагач, унинг тўла натижалари эълон қилинади.

А. Жмайел Ливаннинг янги президенти қилиб сайланиши муносабати билан мамлакат бош министри Ш. Ваззан истеъфога чиқди. Янги кабинет тузиш мақсадида маслаҳатлар бошланди.

Исроил босқинчиларининг Ливан пойтахти ғарбий секторида бўлишининг ҳар бир куни бебошлик ва зўравонлик билан характерланади. Ўтган кун ва тунда сионист солдатлар ливанликлар ва фаластинликларнинг тинч уй-жойларига бостириб кириб, уларни тинтув қилдилар ва эгаларини таҳқирона сўроққа тутдилар. Чунончи, кеча босқинчилар мамлакат миллий ватанпарвар кучлари марказий сиёсий кенгаши бош секретарининг ўринбосари И. Раад уйига бостириб кириб, тўполон уюштирдилар. Исроил ҳарбий хизматчиларининг офицер бошчилигидаги бошқа группаси прогрессив социалистик партия раиси В. Жумблатнинг уйини ишғол этишга уриниб кўрди. Район аҳолисининг каттиқ норозиликлари билан босқинчилар ниятлари барбод этилди. Улар уй олдида намойиш ўтказдилар.

Шаҳарда талончилик давом этмоқда. Талончилик Ғарбий Байрутни тутиб кетган ҳарбий уст-бошли сионист безориларнинг кундалик машғулоти бўлиб қолди.

Халқаро ажратувчи кучлари составидан биринчи группа — 350 нафар француз парашютчилари бугун Байрут денгиз портига бир кун кечикиб келди. Францияда чиқадиган «Либерасьон» газетасининг ёзишича, Франция қўшинлари қисмининг туширилишидаги тўхталиш АҚШнинг пинҳоний найрангбозликлари сабабли юз берган. АҚШ Исроил армияси Ғарбий Байрутни «тозалаб бўлишидан» манфаатдор эди.

Ғарбий Байрутда аҳоли ёппасига қамоққа олинмоқда.

Бекаа водийси районидан ташвишли хабарлар келмоқда. Исроил қўшинлари бу ерда жойлашган Ливанда тинчликни сақловчи араб давлатлараро кучлар Сурия қўшинларига қарши бутун фронт бўйлаб катта кўламдаги янги ҳаракатларга тайёргарликни авж олдириб юбордилар.

Тель-Авив яқин кунларда ўз режаларини Американинг вакили Ҳабиб билан келишиб олиб, Ливаннинг шимолида ва Ғарбий Бекаада агрессияни авж олдириши мумкинлиги хавфини маҳаллий сиёсий доирадагилар яширмаяптилар.

ВАШИНГТОН, 24 сентябрь. (ТАСС). Оқ уй вакили Л. Спикс маълум қилдики, АҚШ маъмурияти илгари белгилаган ҳажмда Исроилга ҳарбий ва иқтисодий ёрдам бериш тўғрисида конгрессга қилган таклифларини ҳамон қўллаб-қувватлаб турибди ва шу ёрдамни қисқартириш нияти йўқ. Маъмурият 1983 молия йилида Исроилга жами 2 миллиард 485 миллион долларли ёрдам пули ажратишни мўлжалламоқда. Иқтисодий ёрдам 785 миллион долларни, ҳарбий ёрдам эса 1,7 миллиард долларни ташкил этади.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

СПК АГЕНТЛИГИНИНГ ШАРҲЛАРИ

ПНОМПЕНЬ. СПК информация агентлигининг шарҳида бундай дейилади: Кампучия халқи уч йилдан кўпроқ вақтдан буён эркин ва мустақил тараққиёт йўлидан дадил олға бормоқда. Бу йўл мамлакат халқи учун Кампучия Халқ Республикаси ташкил этилиши биланоқ очилди. Бугунги кунда жамиятнинг барча табақалари КХР ҳукуматини қўллаб-қувватламоқда, мамлакатда халқ ҳокимиятини мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда. Полпотчи шайкаларнинг КХРга бостириб кириш йўлидаги уринишлари барбод бўлди, республиканинг халқаро майдондаги обрў-эътибори ўсиб бормоқда.

Кампучиядаги халқ ҳокимиятининг муваффақиятлари Кампучия реакцион саёқларини ва халқаро реакцияни ғазаблантирмоқда. Бугунги кунда улар «коалицион ҳукумат» деган ҳукуматдан ниқоб сифатида фойдаланиб полпотчи тўдалар вакили учун БМТда ўринни сақлаб қолишга уринмоқдалар. Ана шу найранглар, деб таъкидлайди СПК агентлиги, Кампучия халқида қонуний қаҳр-ғазаб уйғотмоқда, Кампучия халқи Полпотчи қотиллар БМТдан чиқарилишини талаб қилмоқда.

ХУНТА ЖИНОЯТЛАРИ ТЕКШИРИЛМОҚДА

АФИНА. Бу ерда Чилидаги ҳарбий хунта жиноятларини текширувчи халқаро комиссия сессияси иш бошлади. Сессия халқаро демократия ва бирдамлик учун курашувчи Греция комитети билан биргаликда ташкил этилди. Сессия ишида дунёнинг кўпгина мамлакатларидан, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган таниқли олимлар, жамоат ва сиёсат арбоблари қатнашмоқдалар.

САВОДСИЗЛИКНИ ТУГАТИШ ЙЎЛИДА

АДДИС-АБЕБА. Ўқув радиопрограммалари саводсизликни тугатиш борасидаги умуммиллий кампанияни ўтказишда, Эфиопия аҳолисининг умумий маълумот даражасини оширишда катта ёрдам бермоқда. Ҳозирги вақтда бундай программалар мамлакатнинг деярли бутун территориясида қабул қилинмоқда.

Эфиопия Маориф министрлиги бўлими раҳбари Кебеде Шенкуте бу ерда айтганидек, ўтган ўқув йилида мамлакатнинг турли районларида саводсизликни тугатиш мактаблари ва курсларида ўрнатилган 10 мингга яқин радиоприёмник ишлаб турди. Шу ўқув йили арафасида министрлик турли вилоятларга яна салкам 8,5 мингта радиоприёмник жўнатди.

Эфиопия халқларининг бир неча тилида эшиттирилаётган умумий таълим программаларидан ташқари, радио орқали махсус эшиттиришлар ҳам олиб борилмоқда. Бу эшиттиришлар тингловчиларни ижтимоий-сиёсий фанлар асослари, қишлоқ хўжалигини юритишнинг янги методлари, санитария қоидалари билан таништиради.

МИНИСТРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БОГОТА. Бизнинг мамлакатимиз, деди Колумбия ташқи ишлар министри Родриго Льреда Кайседо, Қўшма Штатларга тамомила боғлиқ бўлмаган ташқи сиёсатни ўтказиш ниятидадир.

У республика конгрессида сўзлаган нутқида Колумбия ҳукумати қўшилмаслик ҳаракатига аъзо бўлиш ниятида эканини таъкидлади. Министр мамлакат ҳукуматининг белгилаган тадбирларини амалга оширишига халақит беришга интилаётган АҚШ тазйиқига Колумбия қаршилик кўрсатишга қодир эканлигини уқтириб ўтди.

АГРЕССИЯ ҚУРБОНЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

КОНАКРИ. Гвинея Халқ Революцион Республикасида Исроил агрессиясининг қурбонлари — Фаластин ва Ливан халқлари билан бирдамлик куни ўтказилди. Гвинея ҳукуматининг қарорига мувофиқ мамлакатнинг бутун территориясида миллий байроқлар эгиб қўйилди. Касаба союз, ёшлар, хотин-қизлар ташкилотлари йиғилиш ва митингларда Тель-Авивнинг Яқин Шарқдаги агрессив сиёсатини зўр ғазаб билан лаънатладилар. Агрессор Ливан территориясида қилаётган ваҳшийлик ва бедодликларни иккинчи жаҳон уруши даврида фашистларнинг қилган ваҳшийликлари билангина таққослаш мумкин эканлиги таъкидлаб ўтилди. Гвинея жамоат ташкилотлари фаластинлик араб халқининг ўз қонуний ҳуқуқларини амалга ошириш учун олиб бораётган одилона курашини қатъий қўллаб-қувватланаётганликларини изҳор этдилар.

ҚОТИЛЛАР ШАРМАНДАИ — ШАРМИСОР ҚИЛИНСИН!

Исроил бандитларининг Ливан тупроғидаги ёвузликларига қарши норозилик митинглари Ўзбекистонда давом этмоқда.

— Сионист қароқчилар фаластинлик қочоқларнинг лагерларида одамларни яна кўплаб ўлдираётганликларини эшитганда кишининг қони қайнаб кетади, — деди Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмасида ўтказилган митингда ёш ишчи Дилбар Аҳмедова. — Ҳеч бир гуноҳсиз хотин-қизлар ва болалар қотилларнинг қўлларида ҳалок бўлмоқдалар. Қотиллар босиб олинган Байрутда бебошлик қилмоқдалар, уларнинг океан ортидаги ҳомийлари эса бу қотилларга яна қандай ёрдам берсак экан, деб совуққонлик билан бош қотирмоқдалар. Бунга дарҳол чек қўйилиши керак. Биз Тель-Авив бандитларининг ёвузликлари тўхтатилишини оналар номидан, барча софдил кишилар номидан талаб қиламиз. Қонхўр агрессорларга ва уларнинг вашингтонлик гумаштаcларига лаънат!

Норозилик митингларининг қатнашчилари халқаро жамоатчиликни Исроил қўшинлари амалга ошираётган қирғинга қарши қатъий чоралар кўришга, босиб олинган ерлардан Исроил қўшинлари ҳайдаб чиқарилиши учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишга даъват этдилар. Яқин Шарқда адолатли тинчлик ҳукм сурииши керак.

(ЎзТАГ).

ИҚТИСОД ВА ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН

ЖУРНАЛИСТЛАР ВА ИШЧИ-ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИНИНГ «БАРЧА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН МАҲСУЛОТНИ САҚЛАЙЛИК ВА УЛАРДАН ОМИЛКОРЛИК БИЛАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК!» ШИОРИ ОСТИДАГИ РЕСПУБЛИКА ҲАРАКАТИ.

У КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумида тасдиқланган СССР Озиқ-овқат программасига мувофиқ ҳолда Бутуниттифоқ ҳаракати доирасида 1982 йил 1 августдан 1986 йил 1 январига қадар ўтказилади ва халқ депутатлари ташаббуси билан авж олдирилган саноатда, қишлоқ хўжалигида, агросаноат комплекси корхоналарида, транспорт ва хизмат кўрсатиш тармоқларида моддий ва меҳнат ресурсларини сақлаб қолиш ва улардан тобора самарали фойдаланиш учун бошланган ҳаракатга ҳар томонлама кўмаклашишини ўз олдига мақсад қилиб қўяди.

Ҳаракатнинг бош вазифаси пахта, дон, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бўйича план ҳамда социалистик мажбуриятларни бажариш ва ошириб бажариш учун курашда қишлоқ меҳнаткашларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, мамлакат озиқ-овқат ресурсларини кўпайтириш учун курашга имкони борича кўпроқ ҳисса қўшишдан иборат. Шу мақсадда бошлангич журналистлар ташкилотлари ўз вакиллари — журналистлар ва ишчи-қишлоқ мухбирларини корхоналар, колхозлар, совхозлар ва шу кабилардаги ижтимоий назорат постлари группаларига киритадилар. Текширув рейдлари, кўриклар, конкурслар ўтказадилар. Ҳар бир бошлангич журналистлар ташкилотларида шахсий иқтисод ҳисоби олиб борилади.

Қорақалпоғистон Журналистлар союзи, Тошкент шаҳар ва областлар журналистлар ташкилотлари правлениелари, партия комитетлари билан келишган ҳолда штаблар тузадилар, бу штаблар ҳаракатга оператив раҳбарликни амалга оширади, иқтисод ва тежамкорлик учун кураш натижаларини умумлаштиради, ҳаракатнинг бориши тўғрисида область ва республика матбуоти, телевидение ва радиода ахборотлар эълон қилади. Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси ҳузурида республика штаби тузилади.

Ҳаракат якунлари Қорақалпоғистон Журналистлар союзи, Тошкент шаҳар ва область ташкилотлари правлениелари томонидан йилига икки марта — 1 июнь ва 1 декабрда чиқарилади. Ўзбекистон Журналистлар союзи республика ҳаракатини 1 июль ва кейинги йилнинг 1 январида якунлаб туради. Ҳаракатнинг дастлабки якунлари 1982 йилнинг 15 декабрида чиқарилади.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси энг яхши натижаларга эришган журналистлар коллективлари учун ҳар бири 150 сўмдан 3 та, алоҳида қатнашчилар учун ҳар бири 50 сўмдан 5 та мукофот ва Ўзбекистон Журналистлар союзининг бешта фахрий ёрлиғини белгилади.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесида Ҳурмат китоби таъсис этилиб, унга иқтисод ва тежамкорлик учун республика ҳаракати пешқадамлари бўлган журналистлар ва ишчи-қишлоқ мухбирларининг номлари киритилади.

ФИРИБГАРЛАР

СУДДАН КЕЙИНГИ МУЛОҲАЗАЛАР

УШБУ очеркни ёзишга менда ортиқча иштиёқ бўлмаганлигини тан оламан. Одатдан ташқари фактлар, уларга даҳлдорлиги билан ўзларини шарманда қилган кишилар ҳақида ёзиш шартмикин деган ўйга борардим.

Очеркда тилга олинаётганлардан бири — урушдан илгари қўйилган «Авлиё Йорген байрами» номли кинокомедия персонажи каби фи[illegible]

[illegible] син, турли жойлардан баъзи отаҳонлар ўз фарзандларини етаклаганча шу томонга интилишди ва фарзандларини «курс»ларга қабул қилишганидан бениҳоя қувонишди. Ўғиллари «мураббийлари» сингари руҳоний бўлиб олишгач, тақволи ва бекаму-кўст ҳаёт кечиришади, деб тахмин қилишарди улар.

Кишилар юксак ақл-заковатли бўлиб қолган йигирманчи асрда, аниқ ва гуманитар фанлар катта ҳурмат-эътибор қозонган фан-техника революцияси даврида шундай бўлса я?! Олий ўқув юртлари қучоғига отилаётган ёшлар ниҳоят даражада оғир конкурслардан муваффақиятли ўтишаётган, илмий даражага эга бўлмаслик кишиларга номуносиб деб қаралаётган давр эмасми, ҳозир?! Инсоният атом энергиясини ўз измига бўйсундирди, космосда бир неча ойлаб яшамоқда, тадқиқотларнинг амалдаги фойдасини ҳис этмоқда, сунъий оқсил, яъни ҳаётнинг ўзини яратиш устида ишламоқда, Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиё, Қозоғистонга буриб юборишга тайёргарлик кўрмоқда...

Шулар ҳақида фикр юритарканман, замонамизнинг улуғвор воқеаларини деярли ўрта асрларга хос фактлар билан қиёсларканман, очерк тақдири ҳақидаги ташвишдан қутулдим. Зеро, кўпчилиги асримиз савиясида фикрлайдиган газетхонлар юз берган воқеаларни тўғри тушунади ва умид қиламанки, ҳозир билиб оладиган фактларга қандай барҳам бериш кераклиги ҳақида ўйлаб кўради.

... Шундай қилиб гапнинг индаллосига кўчайлик. Тошкентнинг Октябрь бозорида шу йилнинг 5 июнида бошланган яна бир ғайри табиий воқеа иштирокчилари билан танишайлик.

... Милиция ходимлари чайқов бозорида ранг-баранг моллар билан савдо қилаётган турли-туман кишилар орасидан А. Саидқорихўжаев деган шахсни қўлга олишди.

У бошидан охиригача динга эътиқод қўйган кишиларни оллоҳга сиғиниб, беш вақт номозни канда қилмасликка ундайдиган, шу билан бирга «худосиз»ларга қарши муросасизлик билан муносабатда бўлиш руҳига қорилган «Ислом дини ҳақида» деб номланган авторсиз китобчаларни сотаётган эди.

— СССР Конституциясининг 52-моддасида «Диний эътиқодлар туфайли адоват ва нафрат қўзғатиш тақиқланади» деб таъкидланганига хилоф тарзда бу сиёсий жиҳатдан зарарли китобча харидорларга тавсия этиларди.

— Бу нарса тақиқланганини билмасмидингиз? — сўрашди Саидқорихўжаевдан. — Бунинг учун қаттиқ жазоланасиз-ку!

— Худо урсин, бундай бўлишини биринчи марта эшитиб турибман, — қасам ичди у.

Қўрқувдан бу китобларни арзон нархда сотиб олиб, қимматроқ пуллаётганига, яъни чайқовчилик билан шуғулланаётганига иқрор бўлди.

Милиция ходимлари Саидқорихўжаевни қўлга олиб, ишга доир барча ҳужжатларни Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг тергов бошқармасига юбориш[illegible]

Тергов пайтида ши[illegible]широқ ўрганилган эди, қизиқ-қизиқ сирларнинг пардаси очилди-қолди. Маълум бўлишича, Саидқорихўжаев ушбу китобчаларни Маҳмуджон Рўзиев деган кишидан, у эса ўз навбатида яширинча ўзи ясаган қўлбола дастгоҳларда китоб чоп этадиган Абдузокир Раҳимов деган шахсдан сотиб олар экан.

А. Раҳимов аввал ҳовлисидаги ертўлада якка ўзи, [illegible] «Жигули» автомашинасида мижозларга тарқатишган З. Маҳкамов каби шахсларга ҳам Раҳимов ҳақ тўларди, кимнингдир кўнглини у пул билан овлар, кимларнидир ароқ бериб рози қиларди.

Хўш, Раҳимовни Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 179-моддаси билан жазоланадиган бундай ишга қўл уришга нима мажбур этди? Унинг шериги, фақат «Ислом дини ҳақида»ги брошюранигина эмас, балки номоз пайтида ўқиладиган дуолар ёзилган магнитофон кассеталари, «Қуръон» ва шу каби китобларни пуллаётган олиб-сотар Рўзиевни бу ишга нима рағбатлантирди? Чайқовчилик билан шуғулланганини ва яна 11 кишини ўзига ҳамтовоқ қилиб олгани учун у ҳам Кодекснинг 175-моддасига кўра жазога маҳкум эди.

Устига-устак уларнинг иккаласи ҳам илгари айни ана шу моддаларга биноан судланиб, тегишли муддатни ўтаб келишган!

Шулар ҳақида Раҳимов, Рўзиев ва улар гуруҳининг ишини тергов қилган Ички ишлар бошқармаси терговчиси Ф. А. Данильянга мурожаат қиламиз. У сўроқ протоколлари билан танишишни таклиф этаркан, қўшиб қўйди:

— Агар сиз уларни ашаддий мутаассиблар деб, эътиқодига кўра художўй кишиларга ўз нашрлари билан билим беришга интилганлар деб ўйласангиз, янглишасиз. Ҳақиқий мусулмон ҳеч қачон диний китоблар билан чайқовчилик қилмайди, чунки бу этикага ҳам, шариатга ҳам хилофдир. Мусулмонлар қонунларининг мажмуаси ҳам буни тақиқлайди. Уларнинг очофатлиги ҳам Раҳимов ва шериклари бу ишга фақат шахсий бойлик орттириш, одамлардан кўпроқ юлиб қолиш нияти билан қўл уришганини кўрсатиб турибди!

У ҳақ эди. Тергов қилинган жиноятчиларнинг беистисно ҳаммаси фақат бир нарсанинг — кўпроқ пул ишлаб олишнинг пайида бўлган.

Бир куни китобфурушлар Раҳимов билан Муҳамедовга минг сўм пул олиб келиб беришади. Бу қайта-қайта такрорланади... Шу билан улар ўзлари фойда кўрибгина қолмай, ҳеч қаерда ишламай, текинхўрлик билан шуғулланаётган Муҳамедовнинг шоҳона умр кечиришига ҳам ёрдам беришади. Ўзингиз ўйлаб кўринг-а, «Вторчермет» идорасида арзимаган иш ҳақи оладиган монтажчи саналган Раҳимов ер участкаси сотиб олиб, уй қураётган эди!

Сири очилиб қолишидан ва адолатнинг жазо кучини олдин бир синаб кўрганидан Раҳимов, эҳтимол, ваҳимага тушиб, васвасани ҳаёлидан чиқариш учун ҳам ичкиликка қаттиқ рўжу қўйган бўлиши керак. Масалан, у сири очилиб қолишидан қўрқиб, бўлажак терговни чалғитишга ҳам уриниб кўрди. 1981 йилда ўзи чоп этган «Ислом дини ҳақида» деган [illegible]

йил» деб тамға босди. Шу билан у гўё разил касб-корини биринчи марта қамоққа олинишидан илгари тугатганига ишора қилмоқчи бўлди.

Аммо Раҳимов бошқа шериклари сингари оддий бир ҳақиқатни, яъни ҳар қандай ёмон иш яхшилик билан тугамаслигини эътиборга олмаган эди.

Муҳамедов терговда 1980 йил давомида ва 1981 йил[illegible] Босмахона жойлаштирилган уй бекаси — Тошкентдаги юқумли касалликлар касалхонасининг ҳамшираси А. Н. Череватенко ҳам Раҳимов таклиф этган 130 сўмга учиб, унга Бешқайрағоч массивидаги уйининг тўрт хонасидан бирини ижарага берганига ҳамда босма дастгоҳларини олиб келишга кўмаклашганига иқрор бўлди...

Қалбларни ғазабга тўлдирувчи фактлар уюми, у ёки бу тарзда жиноий ишга алоқадор, ҳар қандай йўл билан пул ишлаб олишга интилган, ўз обрўси, виждони, келажагини унутган, фарзандларининг кўзига қандай қарашни, судланганлигини қай тариқа оқлашни ўйламаган ўнлаб кишилар... Алдамчилик, хиёнатларнинг жиноят билан якунланган занжирли халқаси...

Тергов ва суд материаллари билан танишар экансан, Тошкент шаҳар Киров район халқ судининг жиноятчилар устидан чиқарган ҳукмини ўқиб, тўла қониқиш ҳосил қиласан, киши: Раҳимов жазо муддатини қаттиқ режимли колонияда ўтказиш шарти билан етти йилга, Рўзиев тўрт йилга озодликдан маҳрум этилди. Бу тўданинг қолган ўн бир иштирокчиси ҳам эътибордан четда қолмади.

Улардан мусодара қилинган қадимги Шарқ адабиёти намуналари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институтига топширилгани ва балки чоп этилгандан бери бу китоблар биринчи марта илм йўлида хизмат қилиб, фойда келтиражаклиги бизни ғоят мамнун этди...

Фақат бир нарса: шу хилдаги нашрларга талабнинг кучлилиги кишини ҳайратга солади.

Юқорида зикр қилинган воқеа қаҳрамонларидан бири «Узмедтехника» базасининг собиқ катта инженери П. Ғаффоровни китобни хонаки усулда кўпайтириш қаноатлантирмай қўйди. У бир қатор муассасаларнинг нусха кўпайтирувчи цехлари ходимлари билан алоқа боғлаб, улардан «ёрдам» сўради.

Уларда унга замонавий техника ёрдамида давлатнинг унингсиз ҳам тақчил қоғози, фольгаси, бўёғи, электр энергиясидан фойдаланиб (иш вақтида!) ғоявий жиҳатдан зарарли китобларни минглаб нусхада тайёрлаб беришди!

Мен бу ерда цех бошлиқлари «ишбилармон» П. Ғаффоров ва унинг ҳамтовоқлари С. Боқихўжаев ва С. Умаровни нима учун қучоқ очиб кутиб олганликлари хусусида тўхталиб ўтирмайман. Уларнинг иши алоҳида, мустақил жиноий иш тариқасида кўриб чиқилмоқда, кези келганда бу ҳақда алоҳида ёзилар ҳам...

Аммо бошқа бир савол — нима учун яширинча чоп этилган китобларнинг бозори чаққон бўлиб қолгани кишини ўйлантиради. Хўш, бу китобларда динга эътиқод қўймаган кишиларга муросасиз бўлишга даъват этишдан бошқа яна нима бор?

«Ислом дини ҳақида» китобчалар экан[illegible]

ман, шу саволга жавоб топишга интилдим... Китобчанинг безаклари оддий, муқовасига туширилган сурат биргина бўёқда берилган... Ички варақларида эса Саъдий, Бедил, Навоий каби буюк шоирлар шеърларидан, Абу Али ибн Сино асарларидан парчалар битилган...

Бу парчалар шунчалик усталик билан танланганки, уни ўқиган кишида беихтиёр китобчадаги диний текстларни ҳам ўқиб чиқиш майли уйғонади. Чунки уларда ислом дини ҳақида тарихий маълумотлар келтирилади, мусулмон кишининг вазифалари нималардан иборат, нималар шаръий ва нималар номаъқул экани ҳақида сўз юритилади. Дуо текстлари, «Қуръон» суралари келтирилади...

Китобчанинг фақат иккита саҳифаси араб тилида ва араб алифбесида, қолган 28 бети эса ўзбек тилида босилган.

Тўпловчи-муаллиф, афтидан, фаҳм-фаросатлигина бўлса керак. Кўпчилигимизнинг араб тилини билмаслигимизни тушуниб, ислом таълимотининг асосларини ўрганишда кўмаклашиш учун ўзбек тилига мурожаат қилган.

Автор кенг китобхонлар доираси ҳақида, уларнинг кўпчилигига бориб етиши ҳақида гамхўрлик қилган. Хўш, улар қандай қилиб бунинг уддасидан чиқишди? Чунки, биз ислом ҳақида жуда оз биламиз. Болаларнинг қўшиғида айтилганидек: «биз буни ўтмаганмиз, бизга бундай топшириқ ҳам берилмаган».

Чиндан ҳам ўтмаганмиз. Мактабда ҳам, институтда ҳам, уни тугатгач, ишлаб чиқаришда ўтказиладиган сиёсий машғулотларда ҳам ислом билан танишганимиз йўқ.

Шу тариқа исломдан таъқиқланган бир мева ҳосил қилдиларки, унинг ширинлиги маълум ва шу сабабли уни «таътиб кўриш» истаги пайдо бўлган кўринади...

ОДАМЛАРНИНГ диний адабиётга бўлган қизиқиши сабаблари ҳақида фикр юритишни давом эттирамиз. Бу ҳақда батафсил маълумот олиш учун «Ислом дини ҳақида» сингари ўғринча босилган китобчаларни ўқишнинг ҳожати йўқ.

Мусулмонлар диний бошқармаси кейинги ўн йил давомида «Қуръон»ни олти марта нашр этди, ҳозир еттинчи нашрини босишга тайёрламоқда. Диний бошқарма кутубхонаси ҳамма учун очиқ. У ерда исталган китобни танлаб олиб ўқиш, диндорларга мўлжаллаб чоп этиладиган вақтли журналлар билан танишиш мумкин.

Балки, афтидан, диний адабиётлар бизда гўё «тақиқлаб» қўйилгани ҳақида Ғарбда тарқатилаётган ғирт бўҳтон маълумотларга баъзи бир кимсалар лаққа ишонгани оқибатида давлат йўли билан нашр этилмаган китобларни сотиб олишга қизиқаётгандир.

Яна шуни ҳам эътиборга олиш керакки, ҳозирги ислом дини олдингисидан тубдан фарқ қилади. Эндиликда дин кишиларни ўз ақидалари билан чўчитмай, аксинча давр билан ҳамнафас бўлишга даъват этади! Йирик дин пешволари ҳозир космосни ўрганишни маслаҳат беришяпти, бу соҳада мусулмонларни Ғарбдан орқада қолмасликка ундамоқдалар. Улардан баъзилари ҳатто ўзлари ҳам Ойга учишга тайёр эканликларини эълон қилдилар. Зеро, шу тариқа улар гўё «Оллои-таолога янада яқин ва гуноҳга ботган ердан узоқроқ» бўлишармиш.

Шундай экан, Тошкентдаги мавжуд Атеизм музейининг ишини бирмунча яхшилаш тўғрисида ўйлаб кўрилса ёмон бўлмасди. Унинг экспозицияларини ҳозирги кунимизга доир материаллар билан тўлдириш, уларда экспонатларга маҳорат билан [illegible]

ёзилган шарҳлар ёрдамида зиё билан зулмат ўртасида, диний жаҳолат билан илмий изланишлар ўртасида, идеализм билан материализм ўртасида асрлар оша давом этиб келаётган курашнинг фожиали, баъзи ҳолларда эса қонли тарихи ҳақида ҳикоя қилиб бериш мумкин...

Эҳтимол, идеологик ишимизнинг сифати ҳақида, айрим ишлаб чиқариш кол[illegible]

янгилик билан эскилик ўртасидаги кураш сўниб боряпти, жаҳолат пешалари, диний бидъатлар ўз-ўзидан йўқ бўляпти, турмуш ҳодисаларига синфий ёндашиш бекор қилиняпти, деган гап эмас!

Бизнингча, ана шуни унутмаган билимдон кишигина Тошкентнинг «Октябрь» бозорига келиб қолиб, «Ислом дини...» ҳақидаги китобларни сотиб олинг» деган таклифни эшитиши билан олазарак бўлиб уч сўм пул чиқариш учун дарҳол чўнтагига қўл суқмайди, брошюраларни тайёрловчилар, олиб-сотарлар, чайқовчиларнинг маблағларини янада орттирмайди, балки ушбу «адабиётлар»ни пуллаётган қаллобларнинг адабини беради.

Орамизда шундай кишилар ҳам учраб туради: улар «совет хизматчиси» бўла туриб, қуръон оятларини, ҳайит, номоз, дафн ва бошқа маросимларда ўқиладиган дуоларни билимдон муллалардан кам билмайдилар. Устига-устак улар диний урф-одатларга эътибор бермай рўза тутадиган, ҳайит байрамларини ўтказмайдиган ёки овқатланиш олдидан ва овқатланиб бўлгач худонинг номини зикр қилмайдиган, ўрнидан тураётиб юзига фотиҳа тортмайдиган кишиларга кўз олайтириб қарайдилар. Билимдон кишилар бундай одамларга истеҳзо қиладилар.

Булар турмуш икир-чикирларимикан? Уларда эзгулик, инсон насибасига нисбатан, меҳнати самарасига нисбатан ҳурмат уйғотувчи белгилар йўқмикан? Бор, қисмангина.

Аммо энг муҳими — ана шу расм-русумларга риоя қилиш ортида шариат қонун-қоидаларига, диний таълимотга астойдил берилиш ва ундан сира қайтмайдиган бўлишга даъват яширинганлигини унутмаслик керак...

Ахир, ислом ўзининг кенг тарқалиши йўлида «ғайридинларни асоратга солиш ва ҳатто йўқ қилиб юборишга тайёр!» Ислом динининг расмий пешвоси, кўп йилларни «Қуръон» ва унинг шарҳларини ўрганиш билан ўтказган ҳамда тўртта мадрасада ўқиб, диний билим олган Аббос Аловулла охун ана шуларни ёзган эди.

Бундан йигирма йил муқаддам унинг «Советская Каракалпакия» газетасида босилган мақоласини ўқиганимда, Аббос Аловулланинг дин билан алоқасини узганлигидан қувонган, динга эътиқод қўйган кўп кишилар албатта унга эргашадилар деб ўйлаган эдим.

Йўқ, эргашмадилар. Дин кишилар устидан ўз ҳукмини ҳали йўқотганича йўқ. Бунга мисол тариқасида «Правда Востока» газетасида босилган мақоладан парча келтираман: Тельман номли колхоздан кекса бир колхозчи аёл «Хўжа Убон» масжидининг 60 ёшлик мулласи Муҳаммад Маҳмудовга 25 ёшли қизини... гўё шол касалидан ҳалос этгани учун [illegible]

тортиқ қилган... Қиз маншатпараст чолнинг бешинчи хотини бўлиб қолди...

Мулоҳаза қилиш учун эътиборингизга яна бир мисолни ҳавола қиламиз. Қирғизистон ССР халқ шоири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Алли Тўқамбоев 1976 йилда «Комсомольская правда» газетасида босилган мақоласида мусулмонларнинг яна бир улуми — қайлик [illegible]

Шуниси ачинарлики, эгнига энг замонавий кийим кийиб, сўнгги модадаги галстукни бўйнига боғлаб олган юқори маълумотли баъзи ўртоқлар буни ҳатто ота-боболар асос солган ва асрлар бўйи давом этиб келаётган миллий анъана деб оқламоқчи ҳам бўлмоқдалар. Аслини олганда, бундай «анъаналар» юлғичликни хаспўшлайдиган ниқобдан бошқа нарса эмас...

ХА, баъзи бировлар бойлик орттиришга рўжў қўйишни «ғоявий» пардага ўраб-чирмаб, худонинг номи билан ҳимоя қиладиган бўлиб қолишди. Бунга сохта мулла Саидкарим Аъзамовнинг фаолияти мисол бўла олади.

...У Тошкентдаги маҳаллалардан бирида жойлашган уйида динни ўрганиш «курси»ни очди. Бу хабарни эшитар-эшитмас, айрим ўсмирлар оталари бошчилигида унинг дарвозаси олдида парвона бўлиб қолишди. Улар болаларни дин ақидаларини ўрганиш учун ушбу яширин «мактаб»га мажбуран олиб келишган эди.

Мамлакатимизда қабул қилинган умумий таълим ҳақидаги, шунингдек мактабни черковдан ажратиш ҳақидаги қонунларга хилоф равишда совет мактабидаги дарслардан қолдириб, ҳар куни машғулот ўтказишарди...

Ўрта ёшларга борган Аъзамов бир куни қилмишлари учун жавоб беришини англаб турган бўлса ҳам, бойлик орттиришга муккасидан кетди. Ёш болалар онгини дин оғуси билан заҳарлашда давом этди, уларни охиратнинг азоби-ю, жаннатнинг лаззатлари борлигига ишонтиришга уринди.

У талабаларнинг ота-оналари олиб келган ҳадяларни сира жирканмай қабул қилиб олаверарди. Ҳовлисига бир неча бош сигир, 40 бош қўй боғланди. Мулла олтита данғиллама ҳовли сотиб олди. Аммо қинғир иши фош бўлиб қолишидан чўчиб, уларни қариндош-уруғлари номига расмийлаштириб қўйди.

Ҳозир Аъзамовнинг мол-мулки мусодара қилинган. Унинг ўзи серқуёш ўлкамиздан узоқда, «гуноҳларини ювмоқда» дея ишонгим келади.

Энди падари бузруквориға ҳар соҳада ёрдам берган, яъни диний китоблар, номоз, «Қуръон» суралари ёзиб олинган магнитофон кассеталари билан чайқовчилик қилиб, «осон» пул топиш йўлига кириб кетган Ҳабибуллонинг тақдири ҳақида ташвишланиш ўринлидир. Ҳабибулло нотўғри йўл билан бойлик орттириш саробдан бошқа нарса эмаслигини тушуниб етдимикан? Аъзамовнинг «талабалари» яширин машғулотлар қонизарар эканлигини охиригача англаб олдимиканлар? Катталар сўзига кўр-кўрона амал қилиб, лўттибознинг қурбонига айланиб қолган ёш-яланглар ўз хатти-ҳаракатлари оқибатини фаҳмладилармикан?

Бу саволлар беҳуда берилаётгани йўқ. Сохта шифокор Даврон Бўроновнинг қонунга хилоф тарздаги «фаолияти» ана шуни тасдиқлайди. Ҳозир бу «шифокор»нинг кимни, қачон ва қандай қилиб даволагани ҳақида тайинли бир гап ай[illegible]

тиш қийин. Аммо муолижадаги яккаю-ягона муваффақияти унинг номини кенг танитиб, обрўсини ошириб юборгани аниқ. Бу ютуғи ёрдамида Бўронов «мўъжизакор» унвонини олди, унга эътиқод қўйган ва сиғина бошлаган беморлар кўмаги билан кўкка кўтариб мақталди. Ҳеч ким муолижа билан шуғулланиш учун Бўроновнинг ҳуқуқи бор-йўқ[illegible] лан қаппайтириш мақсадида ўзи ҳақида овоза тарқатди. Ҳатто Андижон, Наманган, Қирғизистон ССРнинг Ўш областидан ҳам кўз ва бошқа касалликлар билан оғриб, кўр бўлиб қолган беморлар давлат клиникалари ва касалхоналарига мурожаат қилмай, фирибгарнинг ҳузурига келишди. Даво истаб келган кишилар унинг уйида вақтинча яшашар, бемор аёл ва қизлар эса Бўроновнинг чўрисига айланиб қолишарди. Хўжаобод районидан келган медицина ҳамшираси Эътибор М. деган 20 ёшли қиз Бўроновнинг уйида ярим йил туриб қолди! 10-синф ўқувчиси 18 ёшли Ўғилой Н. исмли қиз ҳам унинг қўлида беш ой «даволанди». Қамоққа олиш вақтида «табиб»нинг рўйхатида юздан ортиқ эркак ва аёл беморларнинг борлиги маълум бўлди...

Бўронов уч марта уйланган, хотинбоз шахс, учинчи хотинини наманганлик бемордан тортиб олганди. У ёш қиз ва жувонларга ҳам кўз олайтириб қўяр, уларни асосан яланғоч ҳолда «массаж» қилиб, «шифо топишларига ёрдамлашарди»... Беморлар унинг қилмишларини тушуниб етиб, ўз ота-оналарига айтиб, шарманда қилишлари мумкин эди. Шундай қилишганида унинг учун сичқоннинг уйи минг тангага айланган бўларди! Йўқ, бундай қилишмади. Аксинча, улар лом-мим демай, унинг шахсий уйида, шунингдек, ижарага олган ҳовли-жойида «хизмат қилиб» юраверишди. Фирибгар «табиб» эса тегишли орган ходимлари унинг иши билан қизиққунларига қадар «муолижа» билан шуғулланаверди.

Энди беморларнинг ота-оналари қандай аҳволга тушиб қолганлари ҳақида тўхталиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Уларнинг ғам-андуҳларини тасаввур қиламан ва ҳамдардлик билдираман, холос. Аммо, бир ҳисобда, бундай воқеанинг содир бўлишига уларнинг ўзлари ҳам сабабчи бўлганлар. Чунки ота-оналар ўз вақтида қизларига турмушда учраб турадиган салбий ҳодисаларга танқидий кўз билан қарашни ўргатмаганлар, инсоний қадр-қимматини поймол қилиб, атроф-муҳитга кўр-кўрона бўйсуниш руҳида тарбиялаганлар.

Уларга фақат Бўроновнинг қилмишига яраша тегишли жазо олганлигигина таскин бериши мумкин. Аммо бу ҳам асосли таскин бўлмайди. Чунки ёмонлик жабрланганларнинг иштирокисиз жазоланган эди.

Шу ўринда қадимий бир мақолни эслатиб ўтиш жоиз бўлур эди. «Агар худо бирор кишини жазоламоқчи бўлса, олдин унинг ақлини олади...»

Албатта, художўй кишилар ҳали учраб туради, уларни тарбиялаш борасида биргалашиб кўп ишларни амалга оширмоқ керак. Бу иллатларга қарши бутун воситалардан фойдаланган ҳолда кенг жабҳада ҳужум уюштириш лозим.

АДАБИЕТЧИ.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Концерт. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Фильм-спектакль. 17.00 — Машинасозлар куни. 17.15 — Машинасозлар учун концерт. 18.00 — Оғир атлетика. Жаҳон ва Европа чемпионати. 22.30 — Фильм-концерт. 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.15 — Муҳаббатнома. Бадиий фильм. 11.45 — Ҳайвонот оламида. 12.45 — 1982 йил қўшиқлари. 13.25 — Шоҳ Султон ҳақида эртак. 15.05 — Ҳужжатли фильмлар. 15.35 — Мультфильм. 15.45 — Ёшлар адреслари. 16.45 — Жаноб олийларининг адъютанти. Бадиий фильм. 5-серия. 18.00 — Бизнинг биография. 1965 йил. 19.00 — Тўпли хоккей бўйича СССР кубоги. Зорьки — Динамо (М). 19.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Кинопрограмма. 21.30 — Время. 22.00 — Трасса. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 12.15 — Қувноқ стартлар. 13.15 — Ўзбекистон спорти. 13.45 — Шудринг. Бадиий фильм. 14.50 — Ҳужжатли фильм. 15.20 — Реклама. 18.05 — Болалар учун фильм. 18.30 — Бойчечак. 19.00 — Машинасозлар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Миниатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 50 йиллигига.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ф. Баратова ва О. Отахонов куйлайди. 9.15 — Табассум. 11.30 — Бахт, тинчлик ва меҳнат қўшиқлари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Машинасозлар, Сизлар учун. 14.00 — Замин ва замондош. 15.40 — Театр микрофон олдида. 17.30 — Ф. И. Шаляпин ҳақида музикали эшиттириш. 18.15 — Дастлабки қадамларданоқ спорт билан шуғулланиб. 18.30 — Машинасозлар учун концерт. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Денгизлар саховати. 21.30 — Дўст билан обод кўнгил. 22.30 — Лирик концерт.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: биринчи ички касалликлар пропедевтикаси.

кафедра ассистентлари: рентгенология ва медицина радиологияси (ярим ставка), иккинчи болалар касалликлари (4 ўрин), биринчи болалар касалликлари, учинчи болалар касалликлари, тўртинчи болалар касалликлари, анестезиология курси, оператив хирургия (топографик анатомия билан), биологик химия (2), медицина ва биологик физика, сил касаллиги ва болалар сил касаллиги, онкология курси;

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия (4), сиёсий иқтисод (2), илмий коммунизм, рус тили.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

кафедра катта ўқитувчиси: рус тили;

кафедра ўқитувчилари: химия, физика.

Конкурс муддати — 16 октябргача.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IX да **Гурунг.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/IX да **Лайли ва Мажнун.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IX да **Отилмаган ўқ.**

Тошкент политехника институтининг ректорати, партия ва жамоатчилик ташкилотлари «Процесслар ва аппаратлар» кафедрасининг мудири, профессор З. С. Салимовга онаси

Каромат САЛИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, [illegible]